

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET

GRUNDLAGD AV
FRITHIOF HELLBERG

UTGIVARE:
BEYRON CARLSSON

UPPLAGA **A**

N:o **32**

DEN 12 AUG. 1923

PRIS 35 ÖRE

REDAKTÖR
EBBA THEORIN

Ett nyförlovat par.

Jenny Hasselqvist och trädgårds-
arkitekten G. Reuterswärd på
promenad i Hunlegården
Foto för Idun av
Holmén.

K R Ö N I K A

som berättar om en häxprocess i Dalarne och ett Strindbergsminne i skärgården.

HEMMA IGEN EFTER ATT HA KAMPERAT ett par veckor invid Dalarnes Trollhättan. Var det ligger vet ni inte ty alla människor fara till Leksand, Rättvik och Mora där det vimlar av turister och biler men få leta sig bort till Djura dit ingen järnväg går och där man med verklig upp-täckarglädje finner en bygd oförstörd av turismens allhärjartåg. Här brusar Grådafallets forsar i mäktiga vattenmassor utför vilkas katarakter timmerstockarna tråda sin lustiga dans här ligger byn samlad omkring det lilla kapellet på vars tornspira blänker ett gyllene namnchiffer från Karl Johans dagar. Här är gammalt och gemytligt, flitiga moror gå och sticka strumpor på väg mellan hushållsbestyren, vithåriga 80-åringar dua främlingen som en gammal god vän och de små lisskullorna niga och hälsa god dag vid sina husknutar. Kyrkvallen en söndags förmiddag är en fågnesyn med alla de vackra kulldräkterna mellan vilkas lysande färger man upptäcker en och annan gammelfår med rundklippt hår ovan dal-karlsdräktens långrock. Sönerna ha upp-offrat egenarten och krupit in i köpstads-kostymen vilket alltid är en eftergift åt nu-tiden. Men ingen bio har ännu nästlat sig in mellan härbrena och grammofonens toner ha ej nått dessa okonstlade trakter. Lyckliga Djura!

I grannbyn Rälta bor Knuts-Anders en gammal skollärare som varit med när det hölls häxprocess i Mockfjärd. Så långt in i medeltidens mörker ha vi alltså kommit. Han var en liten pys när han med för-äldrarna fick vandra över fjällen den långa vägen till kyrkan dit Menlös Erik Olsson och Ljusblå Karin Andersdotter och många andra blivit stämde för att berätta hur det gick till när häxorna togo dem med sig till Blåkulla. Det gjorde de också öppen-hjärtligt och utförligt men ingen häxa blev ändå bränd utan prästerskap och domare förmanade dem att sluta upp med vidske-pelsen, vilket väl också skedde så små-ningom. Men än i denna dag när de gamla komma ut i fäjset och finna någon ko eller häst som står och ser trött och hängig ut händer det att de skaka på huvudet och undra vem som har varit ute och ridit krittret i natt.

Att från denna gråa urtid ramla ner i Djurgårdsteaterns dramatik med dess en smula nattståndna sängkammardoft var nog något för oförmedlat och inte ens Tollie Zellman kunde komma en att begärligt in-supa den modärna storstadsluften. Men det går väl så småningom och till börja med antecknar man en nyhet som förresten inte

är någon nyhet alls ty riktigt gamla stock-holmare kunna berätta om när de med den första »ångnibussen» skakade och ruska-de framåt Drottninggatan till Kungsbacken. Spårvägen tog kål på det fortskaffnings-medlet men eftersom allt går igen göra omnibussarna det också. Och den som nu far i de elegantå vagnarna som köra tyst och mjukt skänker en medlidsam tanke åt den förskräcklige »bullenbussen» som för en tjugufem år sedan gjorde sin öronbedö-vande framfart på Stockholms gator.

En del väsen har den katolska kardinalen

Romersk elegi.

Efter Göthe.

Ångra dig, älskade, ej att du så hastigt dig givit!

Tro mig, jag tänker ej lågt, tänker ej simpelt om dig.

Amors pilar olika verka. Somliga rispa: av deras smygande gift hjärtat blir sjukt efter hand.

Men med kraftiga fjädrar och eggvasst slipade spetsar

träffa de andra vår mærg, tända helt plötsligt vårt blod.

I den heroiska tid, då gudar förstodo att älska,

följde begär på en blick, njutning på blickens begär.

Kanske du tror, att kärleksgudinnan betänkte sig länge,

då hon i Idas lund fann till Anchises behag? Hade Luna försummat att kyssa den sovande gossen,

skulle med avundsam hast honom Aurora väckt upp.

Hero såg på en fest Leander, och utan att dröja

sprang han förälskad och het ned i den nattliga flod.

Rhea Silvia vandrar, den furstliga jungfrun, att hämta

vatten ur Tibern, och där gripes hon djärvt av en gud.

Så förskaffade Mars sig söner. Hans tvillingar dia

en varginna, och Rom världens furstinna blev nämnd.

SVEN SÖDERMAN.

också åstadkommit på sin framfart genom Skandinavien. Med en hetta som inte endast sommarvärmen är skuld till ha tidningarna motat den katolska Olle i kyrkogrind och det blir tydligen ingenting av med att bära Helig Eriks relikier i procession runt Uppsala domkyrka med madonnabilder, korgossar, rökelse och allt annat tillbehör till ritualen. Som skådespel hade det nog verkat dekorativt men det är väl tillräckligt med den rökelse vi bestå i Vadstena. En Birgittanunna har förresten kommit från Rom och vill att vi skola rädda vår ryktbara landsmaninnas hus och göra det till svensk egendom. Syftet är lovvärt men utsikterna till att göra oss till italienska husägare äro nog ganska små.

Ett hus som det däremot inte kostar så mycket att rädda är den lilla träbyggnad som på Hemsöbornas egen ö står som minne av August Strindbergs författareskap. På Kymmendö i Stockholms skärgård bodde han i sju somrar, där skrev han enligt vad det påstås Mäster Olof och därifrån fick han modellerna till flera av sina figurer i Hemsöborna. Stugan där han bodde med sin första fru innehas nu av ägarna och behöver alls inte något extra underhåll, där den ligger vackert inbäddad i rosenbuskar. En trappa upp var Strindbergs arbetsrum men när han ville vara riktigt i fred vandrade han tvärs över ön till andra sidan där han med bistånd av en dräng byggt upp ett litet skjul ett stycke från stranden. Skaldetjället var blygsamt nog: en stol och en bordskiva av ohyvlade bräder, en enkel tapet på väggen och så ett par fönstergluggar därav den ovanför bordet gav utsikt åt stranden och fjärden. Nu äro bräderna grånade, taket är mossbelu-pet och hotar att snart alldeles stöta in och det är tydligt att göres ingenting för att rädda detta Strindbergsminne är det snart en ruinhög. Klåfingriga besökare göra nog sitt till, de ha rivit bort bitar av tapeten som minnen, klottrat väggarna fulla med sina namn, tagit med sig stolen och snart lägga de väl sig till med bordet om de inte hejdas. Det bör dock inte kosta mer än en hundralapp att göra det restaureringsarbete som behöves och ombesörja att stugan blir så pass tryggad att inte vem som helst kan kliva dit in och göra ohägn.

Plats för mecenater!

Celestini

TILL STRIDS MOT BOXNINGEN

HARALD SOHLMAN OCH ELIS SCHRÖDERHEIM MOT DEN FÖRRÅANDE SPORTENS DEKADANS.

Elis Schröderheim.

Till Redaktionen av Idun.

Med nöje begagnar jag tillfället att säga min mening om »boxningskulturen» i vårt land.

Det borde bland tänkande människor knappt råda mer än en tanke om denna sak. Och denna tanke vill jag i korthet uttrycka så: boxningen förtjänar på intet vis att ställas vid sidan av andra idrottsgrenar. Den bör över huvud icke alls erkännas som idrott. Den är en råhet rätt och slätt, något otäckt, cyniskt, fult och simpelt. Den är därför självfallet också ägnad att verka förråande. Den motverkar allt vad som annars göres för att höja och förädla den allmänna moralen. Jag har ej hört ett enda verkligt skäl till att tolerera eller uppmuntra den. I mina pojkföreningar ha vi diskuterat boxningens värde. Bland de unga själva voro meningarna minst sagt delade. Det enda försvar, som presterades för boxningen, var, att det kunde vara nyttigt att ha lärt sig, hur man på det mest effektiva sätt skall »klara sej» vid ett överfall och därpå följande slagsmål. Från flera pojkar uttalades skarpa ord mot boxningen. Från bekymrade fäder och målsmän har jag mottagit skrivelser med uppmaning att förhindra boxningen. I de av mig ledda eller övervakade pojklubbarna är boxning förbjuden.

För min del ser jag på boxningskulten som ett av tidens många dekanastecken. Vad som för några få år sedan tilldrog sig här i Stockholm vid en världsbeaktad boxares besök, var ur alla synpunkter en skam för vår nation. Vad som i hög grad bidragit att främja denna dåliga sak, är naturligtvis våra stora dagliga tidningars hållning. Hade de ärligt sagt ifrån, så hade vi aldrig kommit dit, där vi nu stå. I svag eftergift för den sämre publikens dåliga smak och brist på kultur ha våra större s. k. »kulturblad» i sina spalter lämnat stort utrymme åt boxningsreferat. Idun har i sin skrivelse till mig lämnat en provbit, som i sanning talar för sig själv. Men ännu långt värre och vidrigare saker får man läsa i de speciella idrottstidningarna, som för övrigt över

Bekymrade fäder och målsmän ha såsom pastor Elis Schröderheim här nedan angiver uttalat harmsna protester mot den boxningskult, som hotar att förtrycka allt sunt idrottsligt intresse. Även Idun har erhållit flerfaldiga uppmaningar att på något sätt söka stävja denna sport, vars omfattning framgår icke blott av de många uppdykande specialtidningar, som spekulera i boxning, utan också i den vidlyftiga uppmärksamhet de stora politiska tidningarna tro sig nödsakade ägna boxningens slagsmålsbedrifter. För att höra opinionens röst har Idun hos en del kända personer anhållit om några uttalanden och offentliggör här två, nämligen från Aftonbladets förre chef, direktör Harald Sohlman samt pastor Elis Schröderheim. Den skildring, den förre hänstftar på, var ett referat i en av dagstidningarne rörande kampen mellan två utländska »boxningshjältar», Dempsey och Gibbons.

huvud taget vittna om en beklaglig brist på själskultur. Och vilket språk! Är detta frukten av allt vad samhälle och stat kostar på vår ungdoms uppfostran?

En stark reaktion mot »boxningskulten» är av nöden, om ej våra pojkar skola alldeles förråas. Men jag vågar ej hoppas på en sådan reaktion. Svagheten, eftergifterna för en dålig opinion och en förskämd smak äro tyvärr i vårt land så stora, att jag misströstar. När ej ens våra största och mest ansedda »kulturtidningar» bry sig om att reagera, vad kan man väl då vänta? Mitt slutord blir:

Bort med boxningen! Den har intet existensberättigande.

Stockholm den 24 juli 1923.

ELIS SCHRÖDERHEIM.

*

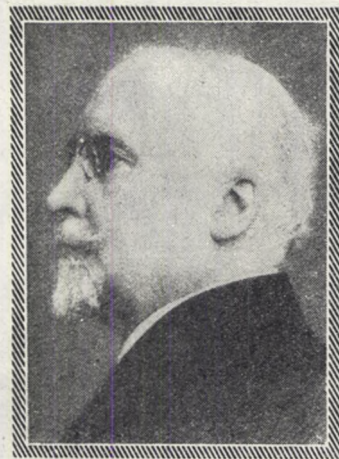
»En rå och djurisk företeelse.»

Herr Redaktör!

Ni har alltför rätt i, att »denna sport redan svämrat över sina bräddar!» Och det är icke en dag för tidigt, Ni upptagit denna fenomenalt monstruösa företeelse till allmän belysning och, såsom jag hoppas och är övertygad, till lika allmänt fördömande.

Den bjärt målade skildring, Ni givit av de vidriga momenten i en nävkamp av ifrågavarande slag, är mer än tillräckligt ruskig och motbjudande för att i sunt tänkande och kännande människors sinnen denna »sport» måste betecknas till sitt rätta värde: som en rå och djurisk företeelse.

Den står t. o. m. mycket lägre än en kamp mellan vilda djur, där det i regeln gäller tävlan för ett visst naturligt ändamål, exempelvis för vinnande av ett hondjur, eller ock

Harald Sohlman.

understundom tillfredsställandet av hungerns krav. Här gäller det tillfredsställandet av sniket vinstbegär, förvildad ärelystnad samt — värst av allt — rått och grymt förlustelsebegär hos en smakfördärvad publik.

Alla som underblåsa och medverka till sådan vedervärdig smak, de må tillhöra press- eller sportledning, ha ett ansvar, för vilket de måste gisslas. Att smaken hos vårt folk, som i själ och hjärta hyllar sund idrott och sund sport, på en del håll visar benägenhet att sjunka ned till denna nivå, beror på en anda, som söker tränga sig fram under ockrande på mängdens brutala instinkter. Målsmännen för den andan, var de må vara att finna, måste slås ned. Man skulle nära nog unna dem samma behandling, som den de jubla åt, när det gäller »den ädla striden» mellan deras älsklingsmatadorer — de må vara vita, blandade eller äkta svartingar — när de med »susande höger- eller vänstersvingar» bringa den medvetlös vordne föreståndaren på hjälplöst och slutligt fall.

Denna råhetstendens är i sin mån ett utslag i detalj av den nutida anda hos s. k. människor, vilka utan att uppröras eller ens blinka se det ohyggliga skådespel, som i dessa dagar uppföres på den centraleuropeiska folkarenan, där för övrigt den angripne varken kan eller får höja ens en arm till försvar. Det är oöverträffat i kall hänsynslöshet och grymhet. Om dess upphovsmän har nyligen en framstående svensk naturvetenskapsman och Afrikaforskare i ett samtal sagt sig anse, att de i fråga om hjärtats märkliga kultur stå långt under de lägsta stammar, han i det mörkaste Afrika lärt känna. Något paradoxalt, men det ligger en del i det!

Boxningsentusiasten anstränger sig att finna argument till förhålligande även av nu angivna ohyggliga typ av »sport». Men argumenten äro lika värdelösa som »sporten» är förkastlig. Dixi et salvavi.

Fiskarudden den 16 juli 1923.

Eder gamle vän och forne kollega

HARALD SOHLMAN.

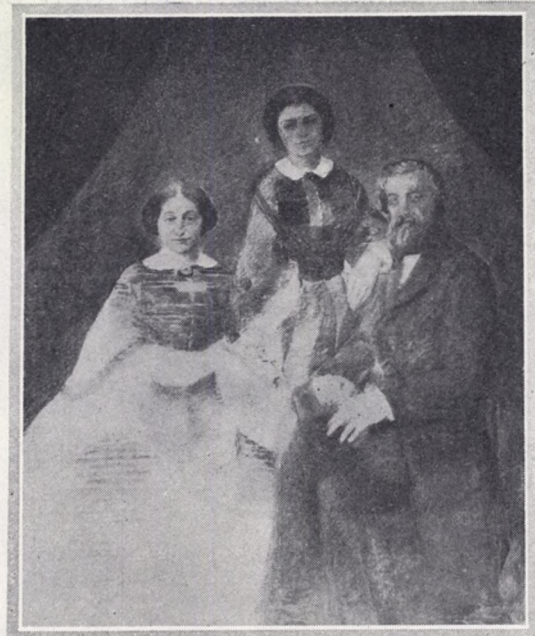
H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

HEMMA HOS CHARLOTTE MANNHEIMER

Fru Charlotte Mannheimer i salongen mot den vackra blomsterprydda verandan.
(Göt. Ill.-byrå.)

Denna oljemålning, som är en av de senaste i fru Mannheimers produktion, har hon ägnat åt minnet av sin familj. Personerna äro: hennes mor Flora de Jong (stående) samt mormodern, Henriette, och morfadern, Nathan de Jongh. De Jonghs voro holländare.

DET ÄR VERKLIGEN INTE NÅGON sökt komplimang åt göteborgsk lokal-anglocism att likna fru Charlotte Mannheimer vid en engelsk lady av det fint stillsamma, kulturellt intresserade slaget. Redan hennes lena diftong-å är ett litet engelskt märke, som måste särskilt glädja alla diftongvana skåningar. Fru Mannheimer kan också ge stöd åt teorien om att rasblandning ger den bästa jordmånen för konstnärlig talang. Hon är född i London, hennes far var dansk (Abrahamson är hennes flicknamn) och hennes mor var holländska. Hennes konstnärliga skolning skedde dels i London, dels i Köpenhamn, där Viggo Johansen var hennes lärare. Och om man så vill, kan man finna något av både engelskt och danskt kynne i hennes konst: i den kultiverade behärskningen och i känslans innerlighet. Senare, när den nya konstriktningen började tränga sig fram, studerade hon en tid i Paris och arbetade bl. a. några veckor under Matisse.

Det finns de, som kalla fru Mannheimer Göteborgs konstnärliga samvete. Om hon verkar som ett konstnärligt samvete, så är det väl för att hon själv har ett sådant. Det fanns nog åtskilliga artistfrön, som man i den stora handelsstaden bara skrattade åt. Men fru Mannheimer tog dem på allvar. Nu, sedan de unga kommit ut i världen och fått ett namn, skrattar ingen längre.

Men fru Mannheimer har inte bara öppnat sitt hem för nya okända artister, hon har också sett till att deras konst fått ett hem. I »Ny konst», som hon leder, utställa de unga obekanta vid sidan om erkända storheter.

Fru Mannheimer, som är representerad både på Göteborgs museum och Nationalgalleriet i Kristiania, har 15 små tavlor i den retrospektiva konstexpositionen på jubileumsutställningen. Där finner man för

resten både hennes holländska »nurse» och hennes engelska kusin. Två andra medlemmar av familjen uppträda med egna arbeten på utställningen. Dottern Agnes, också målarinna, utställer visserligen inte, men väl hennes man, den kände norske målaren Jean Heiberg, bosatt i Paris. Och fru Charlottes andra dotter, Elin Mannheimer — som just gift sig med den unge operasångaren Benktander i Stockholm —

G Ö T E B O R G .

Årstiderna.

Av Carl Arnold Bratt.

*Du lyser som ingen i vårsolens glans
fast blott sparsamt ljus den vill ge,
när bladen binda sin gröna krans
och vinden dem lockar till lustig dans
i skog, i park och allé.*

*Din sommar är nyckfull, som dagarne gå
är den ömsom sval eller varm,
dess himmel kan skifta från gråaste grå
till ljusaste vitt eller klaraste blå,
när sunnan smeker Din barm.*

*Din dimma är barn utav havets vind
och av tusen skorstenars rök,
Du blir kulen och kall, Du blir blek om Din
kind,
när löven falla från alm och lind,
när hösten gör sitt besök.*

*Men vintern har inte så hårda tag
som annars på Din latitud,
han fryser knappt till Dina vattendrag,
han kommer och gläntar på dörren ett slag
och visar sin vita skrud.*

framträder med mycket lyckad keramik. En tredje dotter, Gertrud, är fil. stud. i Uppsala. Älste sonen är anställd vid Westons elektriska firma i Newyork, U. S. A. och andre sonen är nybliven student.

Fru Mannheimer har, utom på det konstnärliga området, gjort en annan insats i Göteborg. Det kan hända, att inte alla göteborgare äro så intresserade för »Ny konst», men äro de föräldrar och ha barn, som gå i samskolan, äro de i regel i högsta grad intresserade för denna skola. Och barnen älska den. I få andra skolor tar man så som där om hand barnens praktiska och konstnärliga anlag. Denna skola har genom alla åren stötts av häradshövding och fru Mannheimer. Fru Mannheimer har personligen arbetat med skolans teckningsundervisning och intresserar sig alltjämt för den. Hennes princip, att barnen skola uppmuntras och att man skall stå skyddande bakom dem, men att de ej skola drivas till att imitera de vuxna, ha där lett till de vackraste resultat. Små teaterpjäser, som uppförts i skolan, har fru Mannheimer varit med om att iscensätta — och det kan nog hända, att Iduns små läsare vid tillfälle få göra bekantskap med någon av dem.

Den utställning av barnteckningar, som Idun enligt meddelande på annat ställe i numret ämnar anordna, har fru Mannheimer älskvärt lovat sitt bistånd och hon kommer att ordna utställningen.

Familjen Mannheimer, som nu i två generationer bott i Göteborg, har för övrigt som släktmärke kulturella och filantropiska intressen. De tre brödernas föräldrar stiftade en fond för dessa ändamål. Och av de tre har bankdirektören framför allt stött musiken, doktorn teatern och häradshövdingen som sagt skolan.

E. TH.

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM
ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRÄMKALLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

E L L E N K E Y D Ö M E R

OM GÖTEBORGSUTSTÄLLNINGEN, SÅDAN DEN VERKAR FÖR NUTID OCH FRAMTID.

Säkert locka nu starkt de luftiga salarna, där konsten och konsthantverket utställas. Om den rena konsten talar jag icke. Ty den är ej tillkommen för utställningen och skall bestå efter denna inom Göteborgs nya konsthall eller de andra nordiska städernas museer, där många nya, goda manliga och kvinnliga krafter skola bli till glädje för alla.

Konsthantverket tjugade mig mest därigenom att de nyttiga tingen börja återfå den prägel av personlig smak och glädje i verket som — ända till adertonhundra-talets senare halvdel — gav dem deras förnäma prägel. De nya föremålen, vare sig glas, porslin eller möbler syntes mig vackrast när de — likt de gamla — sökt sina ingivelser i skogar och ängar, vågor och stenar. Utställningens Akvarium visade koraller och snäckor, sjörosor och sjöstjärnor, vilka åter blivit förebilder inom konstslöjden. Våra mormödrar hade från sina anfruar anteckningsböcker om huru stenarnas lavar, ängarnas blomster och skogens mossor lämna färgämnen och nutidens konstnärinnor på textiliernas område hava av dem lärt mycket, som kommit deras konst till godo. På slöjdens område hava kvinnorna vackert och värdigt smält samman förtid och nutid. Här har deras arbete fått en sal vars mått och belysning låta verken komma till sin fulla rätt och heder. Man glädes åt de många varaktiga och vackra möbeltygen, mattorna och gardinerna, som tåla dagligt bruk. Lyxföremålen — t. ex. sidenkuddar, dem ingen törs luta sitt huvud mot — äro få, likaså de dyrbara mattor från vilka småbarnen måste bortjagas. De många äldre som yngre möbelarkitekternas rumsinteriörer visa att även de gått framåt i fråga om att ge rummen ljus och människorna bekväma möbelformer. Några ha bevarat mer av herregårdarnas, andra av borgarhemmens stil, men alla önska nu skapa för hemtrevnaden mer än för lyxen. Det säges att inga av de stora möbelkonstnärerna eller textilkonstnärinnorna medverkat vid ordnandet av Forssjögården, vars yttre lär ha mera av enkel svensk herregårdsstil än det inre. Gården hör till de standardtyper, som utföras i Katrineholm, sålunda att fabriken lämnar vissa väggfält, m. m. som sedan hopsättas på byggplatsen. Ehuru Forssjögården således är fabriksvara står varan så högt att man livligt hoppas en lika god smak i de tjog olika villatyper dem fabriken redan bjuder. Man kan börja drömma om att stationssamhällena från adertonhundra-talet — sedan de undergått de för trähus oundvikliga eldsvådorna — skola nybyggas enligt dessa typer, som kunna fylla de många hemmens nyvaknade behov av vackrare bostäder. Här som allestädes fängslades jag mest av det, som lovade en ljusare tillvaro åt hundratusendena. Först och främst således av den i samband med Göteborgs kommunal-sociala utställning ordnade avdelning som kallas H u s o c h H e m. Man har här åstadkommit den enhet av det enkla och vackra, det ändamålsenliga och hälsosamma, som är det svåraste av allt. Bostäderna få alla ljus från något håll;

Ellen Key fortsätter här nedan sin skildring av det på en gång estetiska och etiska intryck jubileumsutställningen gjort på henne, och med utgångspunkt från det ädla konstverk, som utställningen är, skisserar hon upp den framtidsbild, som väl innerst hägrar för varje ädlare hjärta.

de äro genomluftbara och badrum finnes i de större lägenheterna. De bestå av ett rum för ensamma och av ett eller två rum med kök, matvrå, tvättrum och lekvrå åt barnen. De äro inredda med ting, som äro värdefulla för arbetstekniken och behagliga för skönhetsinnet: i ordets bästa mening idel välformad vardagsvara. Det är hustrun till Göteborgs stadsarkitekt, vilken förenat sina egna kunskaper som arkitekt med de husmoderliga insikter och det sociala skönhetsinnet vilket allt behöves för att så väl lösa uppgiften. Och detta har skett med så mycket allvar och kärlek att jag ställer denna avdelning högst bland de många kvinnliga kraftproven på Göteborgsutställningen.

Den bågare som anstår hvar mans mund.

Lyxkonstens idkare lugna sina samveten med att blott när de rika ha råd till överflöd erhålla de fattiga goda arbetsförtjänster. Men hava de få rätt till lyx när de många ännu t. ex. sakna människovärdiga bostäder? För den, som har denna fråga i hjärtat, bli ej de utsökta glasvarorna — skimrande i de skönaste former — vad man helst och längst stannar vid. Är detta verkligen en konst för bruk, låt vara endast festbruk? Men dessa nu vittberömda konstnärer giva lyckligtvis även skönhet åt *den bågare som anstår hvar mans mund.*

Att konsten nu skänker även den billiga bågaren behag, detta är ett av de få verkliga företräden vår stackars tid äger och som Göteborgsutställningen till fullo visar.

Där äro även små bilder utställda, som synes ha varit en fin varelses nödvändiga och säregna uttryck. Så har danats underbara gestalter omkring vilka värliga blomster och blad bilda ornamentiken. Här har en »Guds drömmerska» sömrat i silke och guld för att uttrycka en medeltida andakt hos en nutida kvinnosjäl. Denna klosterlilja har skaffat sig ro även på nutidens oroliga växtplats. Naturen i sin rikedom torde sörja för att sådana uppenbarelser av kvinnosjälen alltjämt ge sig uttryck i konsten eller i livet. Framför allt i livet. Många bli dessa väsen aldrig. Lyckligtvis, torde de kloka mena. Låt mig i stället sucka: tyvärr!

En parallel mellan samhälle, utställning och nöjesfältet.

En sakkunnig granskare har sagt om utställningens anordnare att *de haft mod att kräva och kraft att genomföra ett samarbete mellan utställarna inom var grupp. Ingen har fått gå för sig själv och egoistiskt genomföra sina idéer eller sin brist på idéer. På så sätt har allt marknadsgyckel undvikits och utställ-*

ningen har fått denna prägel av sammanhållning, enhetlighet och smak, varigenom den bildar epok.

Han torde med dessa ord ha angivit innersta grunden till det på en gång estetiska och etiska intryck, som man från jubileumsutställningen behåller. Västkustens folk, som likt alla andra bestämdes av naturen omkring sig och de faror under vilka deras uppgifter löstes, vunno sålunda den stålade viljekraft och den vågsamhet för vilka utställningen är ett strålande bevis. Sedan länge förde långfararna från kuststaden kulturfrön till hembygden. Så göra de ännu. Släkterna komma och gå, men bygdens skaplynne blir vad de där i varje tid levande önska. Utställningen talar om alla de dödas verk och manar de levande till nya. Den inger det flyktiga nuets barn den ödmjuka stolthet, som är växtkraften i folkens, samhällenas och de enskildes livsgärning. Våldig var den kraft som här, släkte efter släkte, främjade samfärdseln och varuutbytet. Därmed följde småningom utbytet av tankar. Stadens stormän kände sig allt mer förpliktade att tjäna det hela. Jubileumsutställningen vore ett skönt skal allena om den ej inneslöte så mycket som medelbart och omedelbart främjar den andliga eller timliga folklyckan. Denna utställning är den första vilken präglats av den enhet och målmedvetenhet, det ordnande och väljande, som är det äkta konstverkets villkor.

Skall samhällsbyggnaden någon gång danas av händer lika heta efter att prägla verket med skönhet och sanning? Nu liknar samhället nöjesfältet på Lisebergssområdet. Okulturens öknar breda sig sida om sida med kulturens oaser. Men i utställningen är allt enhetligt, rymligt och samlat. Där flödar rikligt ljus, där givas ständigt nya utblickar genom de skyddande arkader, som öppna sig åt grönska, blommor och brunnar, som oavlatligt spela, stänka vatten och spegla, om aftonen de ljus-skimrande blossen, om dagen de härliga blomanordningarna. Det smärta redan att all denna skönhet snart torde förgå, att minareterna med Lejonet och Kronan icke längre skola lysa, springbrunnarna ej fortfara att stiga liljevita. Den stora glädjen att hava tagit del i en folkfest med djupt allvar på botten är snart ett minne blott.

Endast detta allvar på botten skapar de ädla fester, som komma ett folks hjärta att spritta av stolthet då det visar sitt arbetes frukter för främlingar och broderfolk.

”År 2000 hålles kanske icke längre några utställningar”.

När jag i juniljuset — med en blek måne och få vita stjärnor på himlen — sade utställningen faryväl, dröjde jag längst vid näckrosdammen. Där var så ensamt att de få, som här gingo omkring, dämpade sina steg som sina stämmor. De, som sutto på de vita sofforna, tänkte nog föga på de åratals mödor, på de noggranna planer, som måst uppgöras för vissa plantors uppfödande och sammanpassande. Detta mödofulla arbete såg ju nu så lekande lätt

lämnar ingen biffensats, är mycket god, dessutom dryg och billig.

»K

CAP Kakao

ÄRESKÄNKEN. AV FANNY ALVING

DET ÄR MED TRAKTER SOM MED människor och allt annat skapat, var och en har någonting, som gör, att den sticker av litet från andra. Det finns ställen, där det förekommer ovanligt mycket upp- näsor, ovanligt mycket gurkor eller ovanligt mycket pepparot. På den ö, det här är fråga om, hade det från urminnes tid förekommit ovanligt många trögtänkta personer, åtminstone sade folk på grannöarna det. En fullt opartisk skulle kanske haft litet svårt att avgöra, om det var sannt. Det fanns ingenting, som direkt jävade det. Faktum var, att man nog verkade litet gammaldags där på ön. Man tröskade förstås inte med slaga, men man rådde inte för, att man sneglade litet mistroget på de här nya ordningarna, som kallades motorer, och det kunde hända en gubbe, att han gick på kalas i hemvävda byxor. Men det kan ibland vara svårt att skilja på trindskallighet och pietet för det förflutna, och det kan hända, att den, som vet, att hans stamfar gick och spottade på samma gårdsplan på Injald Illrådes tid, inte så mycket funderar på att snurra till nordpolen i flygmaskin.

Det bästa beviset för, att öborna voro ena pundhuvuden, som inte följde med sin tid, ansågo grannöarna vara, att de inte hade någon industri, bara ett enda sågverk. Grannöarna voro ordentligt kantade av tegelbruk. Det hade kommit tjocka och feta herrar från Stockholm och köpt upp rubb och stubb kring stränderna, ängar, åkrar och potatisland, och där det förr var grönt, lyste det nu rött. Och med det röda hade det kommit så mycket annat av alla möjliga kulörer. En helt ny slags befolkning höll på att växa upp kring stränderna på grannöarna, och den befolkningen drog gärna munnen upp till öronen, när det blev tal om folket på ön.

»Såna jäkla dönickar», sade man. »Där finns det inte mer än en, som är slug,

ut som all äkta konst. Efter några korta sommarmånader måste all denna fågning förgå. Blomster och blad skola virvla om i oktoberstormarna och hösträgnen plaska över den nu vita skönhets synen, som då kallas byggnadsbråte. Och om tjugo år skola småbarnen, som nu trippa omkring i Barnens Paradis, för sina barn berätta om jubileumsutställningen, denna underbara saga i verkligheten. Inom den svenska folksjälen kommer Göteborgsutställningen att fortleva som ett vittnesbörd om spännvidden i de yppersta svenska mäns och kvinnors dådkraft, om finheten i deras smak, om det adliga i deras skönhetsglädje. Den blir en ljuspunkt i det sorgernas och syndernas mörker, som vi sedan 1914 genomleva. År 2000 hållas kanske icke längre några utställningar. Männe emedan hela livet då blivit vackert undrar

Ellen Key.

Fanny Alving hör till de författare som vi ha att tacka för månget gott skratt. Den skildring från "dönickarnas" ö, som Idun nu har nöjet publicera, lockar även den till leende genom lustiga iakttagelser och äkta humor, på samma gång som den ställer framför läsaren skarpt och säkert tecknade människor, livslevande i sin skräplighet och humbug.

och det är Sparrkransen. Men den ä slug. Om alla vore lika sluga som han, så gick det åt helsike med hela alltet —»

Sparrkransen hette utanpå brevkuverten herr J. Karlsson Sparrkrans och var disponent för sågverket. Det var en karl, som det gick många historier om, mest om hans ovanliga förmåga att bli vän med folk. Han såg angenämt berörd ut, om man tilltalade honom med titeln disponenten, men han såg heller inte sur ut, om tilltalsordet bara blev Sparrkrans, och han hade ett sätt att lägga ansiktet i alldeles särskilt vänliga veck, om någon sade Broder Sparrkrans. Det berodde alldeles på.

Hur disponenten Sparrkrans hade börjat sin bana, visste ingen riktigt så noga. Han var inte från ön, det var det enda, som var riktigt säkert. Han hade för gott förstånd, sade grannöarna. Somliga påstodo, att han från begynnelsen varit smålänning och hetat Jan Karlsson och hade varit skogshuggare om vintrarna och om somrarna gjort litet av varje. Det fanns också folk, som påstod, att han gjort litet av varje året runt och fortfarande höll på med det, men det sade hans vänner var förtal. Fanns det någon, som kunde lägga fram några bevis? Neej, sade antagonisterna, det gjorde det ju inte, men det kom sig av, att Sparrkransen av naturen var sådan, att hin håle mycket väl kunde ha gått i lärdomsskola hos honom. Om man tog Sparrkransen och en ål och stängde in dem i samma bur, så skulle man få se, att Sparrkransen tog sig ut, om också ålen satt fast.

Men sådant där hade sagts så många gånger, att ingen vidare fäste sig vid det. Att det hade gått Sparrkransen väl här i världen, och som folk sade, gick allt välare och välare, det var gammalt och vant. Det var också gammalt och vant, att han då och då gick igenom liksom ett slags inre omvändelse. När han kommit till sågen i världen, hade han bara varit förman, och på den tiden hade han haft en rosig brännvinsflaska, som alltid stått i köksfönstret liksom ett slags ögonfägnad för folk, som färdades fram. En del påstod, att den där flaskan dragit ofantligt mycket timmer till sågen, och att det var den, som hade författat leveranskontrakten och så småningom gjort Sparrkransen till disponent. Men sedan det blivit modernt i socknen med nykterheten, hade flaskan blivit indragen, och disponenten talade alltid mycket väl om nykterheten. Det enda var, att vid sjukdomsfall stod den rosiga flaskan alltid till tjänst.

Och att skogsbönderna ofta tycktes ha

varit sjuka, det sade elakt folk, att man kunde se på deras ägor, där inte en ordentlig stubbe stod kvar. Och att plågorna hade hindrat dem att tänka på detta världsliga, det kunde man också se. De sågo ut att inte ha ett rött öre mera nu än på den tiden de hade skog.

Så småningom hade Sparrkransen också börjat visa dragning till det religiösa. Att han inte alltid hade haft sinne för de höga sanningarna, det medgav han själv mycket gärna. Han hade till och med uttalat det offentligt på ett möte inom samfundet Sions Syskon. Men alla voro inte så lyckliga, att de hade blivit väckta i sin ungdom. Han var inte den, som det passade att förhåva sig över någon, och det inre livet levde man ju ändå inne i sin egen kammare.

Det förunderliga med Sparrkransens inre omvändelser var, att de i olikhet med många andra i socknen just aldrig retade någon. Det förtjänstfulla hos honom var kanske att han bedömde alla andras åsikter så milt. Somliga tyckte nog, att det skulle varit väldigt livat, om man hade kunnat få titta in i den där inre kammaren ett tag, men vad folk, som alltid grinade åt alla, sade, gjorde ju intet intryck. Sanningen var, att Sparrkransen aldrig lade sig i någonting, som inte inverkade på timmerpriset. Om någon satt och skojade om Sions Syskon, sade han bara:

»Pettersson talar som den blinde om färgen, men det har varit lika dant med mig, så jag har ingenting att säga —»

Allt som allt var Sparrkransen synnerligen populär. Han stod väl med så gott som alla. Med nykterhetslogen Skogsviolen var han som hand i handske, och Sions Syskons församlingshydda var byggd av utskottsvirke, som sågen hade skänkt. Alla visste inte, att det var ruttet, men alla visste, att det var disponenten, som var mecenaten.

På grannöarna flinade man. Där visste man, att virket var ruttet. Såg inte dönickarna, att Sparrkransen var en jäkel? Då trodde dom också, att månen var en kalvost.

Det var i alla fall tre personer på ön, som inte trodde, att månen var någon kalvost. De voro i stället fullt övertygade om, att Sparrkransen var en jäkel. Men den ene kunde inte säga fula saker högt, för han var prästen, den andre kunde inte basuna ut ärekränkande åsikter högt, för han var landsfiskalen, och den tredje kunde inte högt beskylla sågverkets disponent för rackartyg, för han ägde sågverket.

Sågverksägaren var den förnämste ståndspersonen på ön, inte för att han ägde sågverket, ty hur mycket man förtjänade på det, ansågs inte vara bra för bönder att veta, men han var av adel och hette Justus af Hummerkrona. Hummerkronas hade förr i världen rätt om öns största herrgård och kallats agronomer på grund av, att de haft en smula svårt för att klara åt sig några andra titlar. De hade också haft en smula svårt för att klara jordbruket, och av herrgården innehade den nuvarande ättlingen endast en relik, titeln

(Forts. sid. 764.)

5:—

Ett gediget och billigt praktverk
Carl Larssons: Svenska kvinnan genom seklen.
Rekv. direkt fr. Iduns Exp. Sthlm. Fraktfritt Kr.

5:—

TILL EDRA INLÄGGNINGAR
Vinägrons Ättiksprit

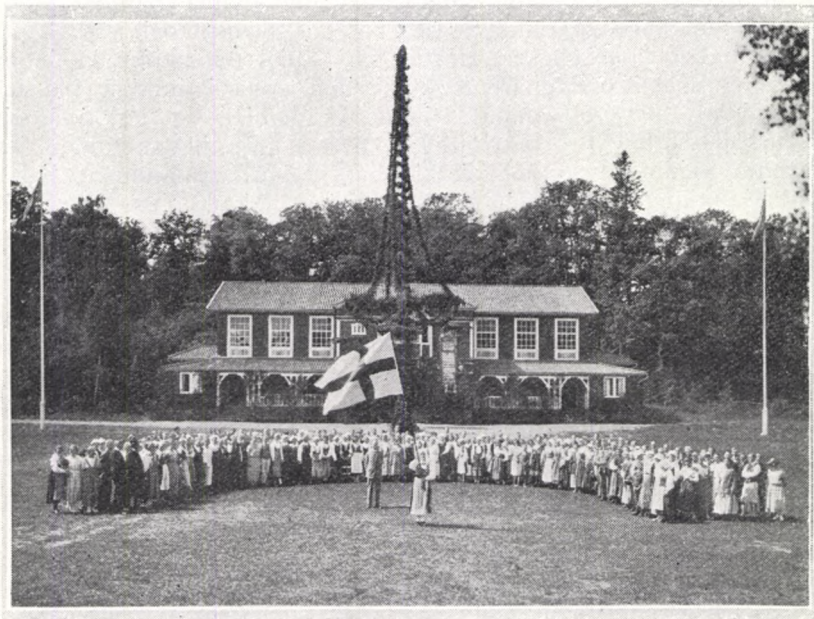
SOMMARDAGARNAS HÄNDELSE

Förenta Staternas avlidne president, mr Harding, och hans fru. Mrs Harding har alltid varit presidentens trogna följeslagerska. Döden kom medan hon läste högt för honom i sjukrummet. "Jag ämnar icke låta mig nedbrytas" — det var de för amerikansk stoicism så tilltalande ord, hon fällde efter makens död.

En typisk sommarbild måste man under dessa våta augustidagar kalla detta fotografi från ett översvämnat koloniområde, Hornsbergs hage vid Stockholm. Men barn ha nu lyckligtvis förmåga att glädja sig åt allt — (Foto Holmén.)

Svenska sommarkagar på Nääs och i — Weimar illustreras av dessa två bilder. Bilden här ovan från Nääs återger arbetsdagens vackraste och mest stämningsfulla stund, sången på lekfältet. "Ungdomsfriskt och melodiskt", skriver en korrespondent till Idun därom, "sjunges den svenska folkvisan och den fosterländska sången av alla dessa unga, som fylkat sig i halvkrats kring fanan." Samma korrespondent omtalar, att vid den nu avslutade kursen voro de utländska nationerna för första gången efter 1914 åter väl företrädde. I festtågens fanborg syntes sålunda bland många andra den österrikiska flaggan broderligt vajar vid sidan av Grekland och Polens färgglada dukar.

T. h. ett fotografi av deltagarna i den tyska feriekursen i Weimar: 170 ungdomar från hela Sverige. 1. Dr Gerloff, kursens ledare, 2. sanitetsrådet dr Wulpus (en släkting till Goethe), 3. författarinnan S. Ch. von Sell. 4. fil. mag. Maute, kursens svenske assistent.

— Det är f. ö. nu för tiden icke blott svenskar, som lära sig tyska, utan även vice versa: 200 elever i tyska gosskolor deltaga frivilligt i undervisning i svenska språket.

Alla erkänna att **GENTELES LINOLEUMFERNISSA** är oöverträffad i **SLITSTYRKA, HÅRDHET OCH GLANS**. På grund av de undersökningar, som verkställt av Fackskolan för Huslig Ekonomi, har fernissan tillerkänts **DIPLOM**. Varje burk är försedd med S. H. R:s **garantimärke**. Försäljes hos varje välsorterad Färghandlare.

EN SVENSK HJÄLTINNA

I FINSKA FRIHETSKAMPEN OCH DE SVENSKA IDEALENS TJÄNST.

DET HAR ALLTID VARIT KVIN-
nan, som i tysthet fått utföra de tusen tåla-
modsprövande Martha-göromål som äro för-
enade med kampen mot förtrycket — den
kamp, Finland hade att kämpa under det
ryska överväldets tid. Så var det också
hos oss. Men det är inga vanliga kvinnor,
som kunna användas för slika uppgifter,
de må sedan ha bestått i att skriva adress
på ett kuvert eller att gå med bud från ett
husnummer till ett annat närmast intill.
Tystlåtenhet, karaktärsfasthet, orubblighet i
åsikter, liksom reda i tankar och gärningar
var villkoret för att man skulle få vara med.

I den värld, där dagens flit liksom livets
mening i det stora hela mest bestod i att
skriva adresser och gå med bud, att
smuggla över från det evigt hjälpsamma
Sverige en binga tidningar, tryckta på sil-
keshapper eller upplåta sina rum för en
hemlig sammankomst, blev där vissa namn
från början allt oftare nämnda och allt
vidare kända, tills slutligen de blevo nå-
got slags stöttepelare icke blott för dem,
som måste organisera det hela, men för
oss alla, ett slags centra, kring vilka hjälp-
sökande tankar och förslag allt oftare och
allt hellre kretsade och allt tätare slo-
ger. Ett av dessa centra hette Anna
Bäckström.

Hon var tre år gammal, då hon 1878
antagligen därom otillfrågad, följde sina för-
äldrar, bruksdisponenten Carl Hj. Bäck-
ström och Otilia Fernqvist, båda hemma
från Bergslagen i Sverige, över till det fin-
ländska Dalsbruk, där hennes far hade ta-
git anställning. Hon var 24 år, när ofärden
kom med februarimanifestet 1899, och då
bosatt hos bergsrådet Albert v. Julin på
Fiskars bruk, där hon hade anställning så-
som kontorist. Bergsrådet v. Julin var just
då lanttagsman och mitt inne i de politiska
kretsarna och det behövdes kanske inte
många ord mellan de personer som kom-
mo i huset och hans unga kontoristfröken
för att de skulle förstå, att bak det fran-
ka utseendet och de livliga, frågande blå
ögonen gömde sig en osläcklig låga av
frejdig hängivenhet, samt just den gyllene
pålitlighet, som i det ögonblicket var oskatt-

Fröken Anna Bäckström.

bar. »Från den tiden var det för mig,
liksom för alla, ett oavbrutet deltagande
i det politiska motståndsarbetet, först det
passiva, sedan det aktiva», — med dessa
ord avfärdar fröken Bäckström, vilken jag
bett om några levnads-data, hela den perio-
den i sitt liv. Jag skall hörsamma den tysta
vädjan, som ligger i detta sätt att bedöma
sin egen livsverksamhet. Blott det får icke
glömmas, att fröken Bäckström, från kort
efteråt bosatt i Åbo, denna gränsort, där
det ständigt gällde att smuggla in i landet
sanna och riktiga upplysningar om vårt
eget läge, samt att smuggla ur detsamma
oändliga massor misstänkta och förföljda
medborgare, att skaffa dessa brådörtat fly-
ende livets nödortfärd likasåväl som pålitliga
personers stöd samt flyktmöjligheter, blev
medelpunkten för vårt motståndsarbete och
att hennes verksamhet därvidlag blev en
vida mera arbetsam och ansvarsmättad än
den som blev de flesta andra kvinnor be-
skärd, nämligen den politiska hantlangarens.

I det politiska arbetet var Anna Bäck-
ström »finne» och en av de bästa. Men
hennes svenska ursprung gjorde sig un-
der tiden gällande. Det var inte bara hen-
nes födelsebygd, som fanns kvar på gam-
mal svensk kulturmark utan även hennes
intressen. Jag skall här förbigå hennes so-
ciala verksamhet: på sätt och vis samman-
föll hos oss under de åren vad man gjor-
de för hittebarn och tuberkulösa med det
politiska arbetet: det blev allt olika led i

ett vidsträckt upplysningsarbete, utan vil-
ket politisk vakenhet ej gärna kunde alst-
ras. Men i det nya fosterlandet har hon varit
delaktig i ett svenskt kulturarbete, som oer-
hört bidragit till upprätthållandet av de äkt-
svenska traditionerna och till allsvenskhetens
bevarande.

År 1907 uttalades i pressen första gången
tanken på att medels grundläggning av ett
svenskt universitet i Åbo söka giva de
svensktalande elementen i Finland och sär-
skilt i Västra Finland och vår gamla hu-
vudstad ett skydd och ett centrum. En
av de ivrigaste icke blott bärarna av denna
tanke, men även agitatorerna för dess för-
verkligande, blev Anna Bäckström. När föl-
jande år en såkallad »Akademikommitté»
tillsattes med yttersta mål att förbereda den-
na tankes förverkligande, invaldes Anna
Bäckström till medlem av denna kommitté
samt uppdrogs åt henne det viktiga vä-
ret att sköta kommitténs ekonomi. I out-
tröttligt arbete har hon sedan tjänat de
svenska idealen under hela den följd av
år, som kunde räknas som Åbo aka-
demis förberedelseår. Och när Akademien
år 1918 blev verklighet, blev hon utsedd
att i egenskap av Akademiens kamrerare
sköta dess bokföring och räkenskaper.

För helt kort sedan gjorde den som skr-
iver dessa rader ett besök i det nya lär-
domssätet med det gamla namnet, som
klingar så 1700-tals svenskt och välbekant.
Där återsåg jag Anna Bäckström — inom
parentes sagt den enda kvinnliga tjänste-
mannen inom Akademien —, verksam och
outtröttlig som jag mött henne under det
politiska jobbets dagar, strålande av hälsa
och entusiasm över Akademiens inre och
yttre förmåner, djupt bekyrmed över Aka-
demiens, tyvärr för närvarande rätt så oro-
väckande ekonomiska tillstånd.

Men när båten som skulle föra mig mot
Stockholm, drog in landgången, när hon
med de andra ropade en sista hälsning
till Sverige, såg hon betydligt mindre glad
ut än de andra. Ty hon har förblivit
svenska, hon har också sagt, att det inte
skulle kunna vara annorlunda.

ALMA SÖDERHJELM.

Från kvava gator och gårdar går för tusentals barn om sommaren färden, genom skollousskolonierna, ut till Guds friska natur.
Här ett par bilder från Krokslättis Skollousskoloni, som väveriaktiebolaget Claes Johansson & Co. i Göteborg underhåller sex
veckor var sommar nära Kungsbacka. T. v: Potatisen skalas. T. h: Två glada lass.

När Ni kom-
mer till **Göteborgsutställningen** bör Ni ej uraktlåta
ett besök i
Uår utställning av: Möbler, Mattor, Flossamattor, Gardiner m. m.
Uår god notera vår adr: Konstflöten, Gamla Högskolan, (mitt emot John Ericsson-statyn)

BLUS BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT- & FÄRGERI AB + GÖTEBORG

EN SIARE I STOCKHOLM

SOM PROFETERAR OM FRAMTIDEN. AV SIGRID ELMBLAD.

DEN PSYKISKA FORSKNINGENS område är ju numera delvis vetenskapligt kartlagt. Vi ha vunnit benämningarna hypnotism och telepati, men kartan har ännu många vita fläckar, gränserna för nya landvinningar äro säkerligen inte på långt när utstakade och det sjätte sinnets gåta väntar alltjämt på sin lösning.

Prinsessan Karadja delgav mig en gång en häpnadsväckande nyhet. »Man ser inte bara med ögonen, man ser också med naken,» sade hon. Förundrad förnam jag ordet, men för några dagar sedan berättades mig att man i Tyskland på grund av synnervernas förgreningar på fullt allvar sökt utexperimentera möjligheten av att lära blinda se med huden. Ett märkvärdigt fall av telepatisk överkänslighet lär för övrigt ha förekommit i Würtemberg, där nyligen ett mord upptäcktes därigenom att den mördades dotter i sömnen varnade hela förloppet. Styvfadern hade dödat sin hustru, styckat hennes kropp och grävt ned bitarna på skilda håll och den unga flickan mottog kunskapen härom. Vem vet, kanske är den stund ej så långt borta, då telepatisk fjärravspegling fastställs som förklaringsgrund både för varsel och en hel del hittills ofattbara synfenomen.

Vi behöva inte gå utom vårt eget land för att uppleva sensationen av det sjätte sinnets sällsamma uppenbarelser. I vår huvudstad lever en person, som inte ockrar med sina pund, men som inom trängre kretsar av vänner och bekanta ger häpnadsväckande prov på sin fenomenala mottaglighet för tankeöverföring, en mottaglighet så stark, att den till och med möjliggör för honom att pr telefon förnimma tyst tänkta frågor, dem han besvarar, ofta nog med bestämda uttalanden, som det kommande bekräftar.

Denne vår svenska siare är en man på omkring sextio år, begåvad i mer än ett

I mystikens underbara värld är ej ännu sista ordet sagt, tvärtom, man har nyss börjat stava på det första. En högt begåvad författarinna, fru Sigrید Elblad, lämnar här ett synnerligen intressant bidrag till frågan om de övernaturliga fenomenen och berättar om en bekant stockholmare, som äger profetisk förmåga i sitt mediumistiska tillstånd.

avseende. Hans fina smak och konstnärliga blick ha tagits i anspråk både då det gällt inredningar av förnåma hem, expeditioner, m. m. Han är en vida känd man i vårt land och många av dem som läsa dessa rader gissa hans namn, fastän han ej vill tillåta att det offentliggöres. Han var ett sjukligt barn och är än i denna stund av ett nervöst känsligt temperament — det sjätte sinnets vapendragare äro aldrig några boxartyper. Ända från sin barndom har han varit medveten om psykiska krafter av mer än vanligt mått. Det är dock ej mer än omkring sju år sedan han upptäckte sin förmåga att med förbundna ögon skåda de tysta frågor, som ställas till honom och svaren därpå. Jag är i detta ögonblick klärvoajant nog att se de leenden fyllda av Thomas tvivel, som detta påstående framkallar. På den seans, som jag fick tillstånd att närvara vid fick jag i varje fall min egen tysta fråga utan ringaste yttre kontakt så omedelbart besvarad, att jag blivit fullt övertygad om hans enastående förmåga av tankeläsning. För allt som tagit form kan dock telepatien och dess ännu utforskade möjligheter ge svar. Men blicken in i framtiden — ja, där stå vi inför det ofattbara. Där det ej gäller uppenbart bedrägeri, som därvidlag är fullkomligt uteslutet, kan ju hypotesen om självsug-

gestion och en slump, som låter en del av det sagda slå in, framkastas. Det ligger någonting fruktansvärt i förutbestämmandens teori, någonting som på ett skrämmande sätt skulle nödgå oss att bli fatalister. Ödet står redan skrivet någonstades därborta i ett dimhöljt fjärran, ingen kan undgå det. Eller skulle det för, att tala med trosatserna blott bli till en maning att samvetsgrannare spinna vår »karma», den självskapade atmosfär, som omger vårt väsen och som kanske sänder sina vibrationer likt skenet från en blindlykta på vägen framför sig. Det är frågor i det blå, men frågor av vitalt intresse för dem som ej leva blott av bröd.

Till sist ett par av de profetior om Europas framtid, som skilde sig från madame Saïs, den parisiska sibyllans uttalanden.

Enligt det franska uttalandet skulle arbetarpartiet i England komma att störta Bonar Law, vilket enligt det svenska förnekades. En nära förestående revolution i Spanien ville inte heller vår svenska siare veta av. Madame Saïs hade även profeterat, att en redan känd svensk fysikers namn nästa år skall gå över hela världen. Vår svenska siare säger att det först kommer att ske 1925. Skulle det händelsevis bli i samband med Nobelpriset tror jag så med, ty det ge vi inte bort i brådkastet åt någon av de våra.

Det må tilläggas att en av frågorna vid ovannämnda seance var: »kommer det att bli hausse på Börsen?» och svaret lydde: »Ja, före jul.» Vilket också besannades.

Le den som nu vill, men utan översittarmin, den är så missklädsam.

Men de som i psykisk forskning se en allvarlig vetenskap le ej. För dem är en person sådan som herr... sannerligen höll jag inte på att förråda namnet — ett studieobjekt av högsta intresse.

De två nu frigivna medlemmarna av ryssligan, bröderna Saitsevski, ha lämnat efter sig ett vackert minne i Långholmens kyrka, där de dekorerat väggarna och målat ett par tavlor. En av de senare, en Madonnabild, återges här t. v. — T. h. interiör av kyrkan. I förgrunden synas dörrarna in till de olika avbalkningarna, inom vilka fångarna sitta. De hållas nämligen strängt isolerade också under gudstjänsten, vilken f. ö. är den stora ljuspunkten i deras fångelseliv. (Pressfoto.)

Äkta Spets- & Sidendépôt

Tel. 77486 STUREGATAN 6II Norr 19700
Filial i Göteborg Jubileumsutställn., Handelsgatan 11.

Crêpe Georgette - Kulörta Filetspetsar

äter inkomna.

Blommiga Voiler, Barnklädningar och Blusar bortslumpas.

Turist-Putte.

3.

PUTTE VILLE BESE DEN STORA UTSTÄLLNINGEN i Göteborg, och det må man väl inte undra på. Han måste ju ha något riktigt märkvärdigt att berätta för mor, när han kom hem till Stockholm igen.

Och nu ska ni få höra, vad Putte fick se.

Han gick till ett hus, som heter akvariet. Där finns fullt av underliga fiskar, som simmar omkring i stora glasbassänger. Men Turist-Putte ville studera allting ingående. Han var inte nöjd med, att som andra människor gå omkring och titta utanför bassängerna, utan han ville gå in till fiskarna och promenera omkring mitt ibland dem. Hur skulle han då bära sig åt? — Jo, han fann på att krypa ihop och göra sig mycket, mycket liten och smal; nästan som en liten råtta. Och så klättrade han försiktigt ned genom ett litet hål i överkanten på en av bassängerna.

Se, nu var Putte nere i vattnet! I början kändes det litet vått och kallt, men det vande han sig snart vid.

Det var mycket spännande att kliva omkring på botten bland väldiga sjöstjärnor och koraller. Nu kom en jättehummert fram emot honom sakta, sakta. Turist-Putte hade allt sitt lilla hjärta i halsgropen, men han vågade inte visa, hur rädd han var för den stora hummerns klor, utan han tog artigt av sig hatten och sade: »Goddag snälla herr Hummer. Jag är Turist-Putte från Stockholm. Hoppas jag inte på något sätt störde herr Hummers middagsvila.» — Då inträffade det lustiga, att Putte kunde förstå, vad hummern sade. »Nej då,» sade han, »inte alls. Jag är bara så glad att få främmande. Det är högst ovanligt att få besök av människobarn. Om jag minns rätt, så har här inte varit någon hos oss på över fyrahundra år. Människorna tycks inte alls förstå, att om de bara som du, göra sig riktigt små, och klättra ned på havsbotten, så förstå de vårt språk och kunna som vi leva här nere.»

Nej, detta hade inte heller Turist-Putte vetat förr.

»Här är besvärligt för ett litet människobarn att kliva bland snäckor och stenar», sade Hummern. »Kom får du sitta på min rygg, så skall jag visa dig omkring i mitt land.» Det sade Putte minsann inte nej till, för han var ju turist och ville se så mycket som möjligt av världen.

Så bar det av.

Goddag, snälla herr Hummer.

Han fick se små, små fiskar, som glänste som guld och andra, som hade fenor som fina slöjor och stora, stora fiskar, som hade

Sjöstjärnor och krabbor hurrade för Putte.

Idun anordnar utställning av barnteckningar.

Den 15 sept. öppnar Idun i Gummesons konsthall i Stockholm en utställning av teckningar, utförda av barn. På senare tid har man alltmera insett, att en teckningsundervisning, bedriven under friare former och så att den utvecklade barnets egen fantasi och kritik, har stor betydelse för uppfostran. Då ju därtill kommer, att kanske ingenting så tydligt visar hur barnet ser omgivningen som dessa bilder, det självt, liksom eggat av en oemotståndlig drift, gör därav på papperet, tro vi att utställningen blir både roande och lärorik. Fru Charlotte Mannheimer, som så insiktsfullt dirigerat teckningsundervisningen i Göteborgs Samskola, har älskvärt lovat att ordna utställningen.

Vi inbjuda härmed till deltagande i utställningen. Icke endast teckningslärare, utan även föräldrar och målsmän böra ha intresse av att deras skyddslingars arbeten komma fram. Insänd barnteckningarna snarast, i varje fall före denna månads utgång till Iduns redaktion, Stockholm. Aldersgränsen uppåt är 15 å 16 år. Ange noggrant barnets namn, ålder, den skola där det åtnjutit teckningsundervisning och eventuellt särskilda omständigheter, som i detta sammanhang kunna vara av intresse. Alla teckningar, som godkänts av en för utställningen tillsatt jury, komma att utställas.

gap med riktiga tänder i. Och alla bugade de artigt, när hummern skred förbi med Putte på ryggen. Han kunde till och med höra, hur de tisslade och tasslade om, att Putte var en modig gosse, som vågade sig ned på havsbotten. Och Puttes mod blev beundrat var han drog fram.

När hummern visat allt som var att se, steg Putte av, tog åter av hatten för hummern, tog försiktigt hans stora klo i sin lilla hand och tackade honom för rundresan. Till minne av besöket lämnade Putte en av sina många 25-öringar. Den glädde hummern mycket och han hängde den som ett smycke om halsen. — Putte fick en den allra finaste lilla pärlmorsnacka. Så ställde alla fiskar, krabbor, humrar, sjöstjärnor och andra märkvärdiga djur upp sig i en lång rad och hurrade för Putte. Det lät som en svag susning genom vattnet.

Putte vinkade med hatten och klättrade upp genom det lilla hålet igen och var åter bland människorna. Hans kläder var visserligen alldeles våta, men det brydde han sig inte om, ty han hade ju haft så roligt.

Skulle du komma till Göteborgsutställningen, så borde du absolut gå till akvariet och titta på fiskarna. Och ser du då ibland dem en stor hummer med en 25-öring hängande om halsen, så ta artigt av dig mössan för honom, ty då får kanske du också vara med på en rundresa i fiskarnas rike.

B—

Huvudbry.

CHARAD.

När dagen är slut mitt första tar vid,
Det brukar ej någonsin fela.
Mitt andra skall vaka; och på särskild tid.
Mitt andra kan vara mitt hela.

K. W.

VAD HETER SAGOFIGUREN?

Färg — vikt
Sal — färd
Sten — bruk
Van — språk
Torp — fäst
Sol — punkt
Vind — gods
Hörn — gård
Maj — hav
Val — skal

Mellan ovanstående ord gäller det att insätta andra, som dels bilda slutet av de vänstra och dels början av de högra orden. Begynnelsebokstäverna i de sålunda insatta orden skola, i ordning uppifrån, bilda namnet på en figur ur en saga.

En blivande kung som sagokung.

När det är utklädning på slottet.

Det är förfärligt roligt att klä ut sig och spela teater, det tycka nog alla barnsidans läsare, eller hur? Och även kungliga barn tycka detsamma, som Ni kan se av dessa bilder, där prins Gustav Adolf, alltså en blivande kung, spelar sagokung och hans syster, prinsessan Ingrid är en söt sagoprinsessa. Under den utklädningen behövde de nästan bara spela sig själva, tycker Ni kanske, men det är bestämt ändå lite skillnad på sagokungar och riktiga kungar... Bilderna äro tagna för länge sedan; nu äro prinsbarnen mycket större.

En riktig prinsessa som sago-prinsessa.

IDUNNS PORTRÄTTGALLERI

CAROLINE SÖDERSTEN.
Fru, Huddinge. Änka efter byggmästaren G. Södersten, Hudiksvall.
90 år den 4 augusti.

AGNES VON ROSEN.
Fröken. Anställd 1873—1899 i Härnösands Enskilda Bank, sista tiden som kassör, stadsfullmäktig i Gränna 1914.
80 år den 27 augusti.

AMY NORDENSKJÖLD.
Född Nordenskjöld. Generalska, Skövde. Maka till general C. A. M. Nordenskjöld.
75 år den 12 aug.

AUGUSTA ÅKERHIELM.
Friherrinna. Maka till kabinettskammarherren frih Axel Åkerhielm, Halmstad.
75 år den 13 augusti.

EBBA MÖRNER.
Född Mörner. Grevinna, Börrum.
70 år den 14 aug.

MATILDA WIDEGREN.
Biträdande föreståndarinna vid Stockholms Högre Läro- rinesseminarium.
60 år den 7 augusti.

SIGRID ENGSTRÖM.
Fru, f. Molander. Praktiserande läkare. Maka till vice häradshövding Wilhelm Sune Engström, Visby.
60 år den 7 augusti.

INGEBORG THÉEL.
Fru. Född von Gedda, Jönköping. Änka efter ingenjör Erland Théel, anställd vid Nobelska petroleumverken i Baku.
60 år den 10 augusti.

IDA THORESEN.
Fröken. Skulptris, Stockholm.
60 år den 10 augusti.

HEDVIG HAGELIN.
Fru. Född Pfeiff, Stocksund.
60 år den 21 augusti.

LOUISE FISCHERSTRÖM †.
Fröken, Ljungby.
* 1832.

AUGUSTA ABENIUS †.
Majorska, Lidingö-Brevik. Änka efter majoren C. J. Abenius.
* 1834. † den 18 juli.

INGA SVENSK †.
Fru. F. d. lärarinna, Bredaryd. Dekoreras år 1897 med Patriotiska Sällskapets medalj för långvarig och trogen tjänst.
* 1838. † den 16 juli.

JULIA SIWERS †.
Överstinna, Stockholm. Änka efter framl. översten och chefen för Strömsholms hingstdepå, Cornelius Siwers.
* 1842. † den 25 juli.

JENNY SIEDBERG †.
Fru. Född Bergengren, änka efter köpmannen Ludvig Siedberg, Ulricehamn.
* 1844. † den 21 juli.

HILDA SAMSIĆ †.
Fru. Änka efter postkontrollören G. Samsic, Stockholm.
* 1855. † i Simrishamn den 22 juli.

HILMA BUSSLER †.
Fru. Änka efter grosshandl. Herman Bussler, Stockholm.
* 1858. † den 24 juli.

AGDA FJELLSTRÖM †.
Fröken, Sundsvall. Kassör- ska i Sundsvalls ensk. bank under 25 år.
* 1873. † i juli.

FRIDA HURTIG †.
Fröken. Föreståndarinna för Östergötlands läns sjuksköterskebyrå, Linköping.
* 1868. † den 25 juli.

FILM ÄVENTYRENS MÅNAD

EN PIGA BLAND PIGOR, ANNA-CLARA, MÄLARPIRATER M. FL. SOM DEN VITA DUKENS NYA
HJÄLTINOR OCH HJÄLTAR.

Till huvudrollen i »Anna-Clara» har Bonnierfilm lyckats förvärva denna förtjusande lilla sexåriga Stockholmtös, Ann-Britt Olsson. I sex månaders tid sökte man efter en lämplig hjältinna, därpå utvaldes bland alla aspiranter några tiotal, med vilka man provfilmade, och till slut befanns så lilla Ann-Britt vara idealet. Den här återgivna scenen visar henne med lekkamraten upptrupen i fönstret en morgonstund, för att vifta farväl åt pappa, som går ner till båten.

En av de många småroliga scenerna ur »Närkingarna», inspelad av Svensk Filmindustri, är denna, där guvernanten Bom ses bespeja de unga tu (Gerda Björne, Maj Jerlström, Viktor Hagman).

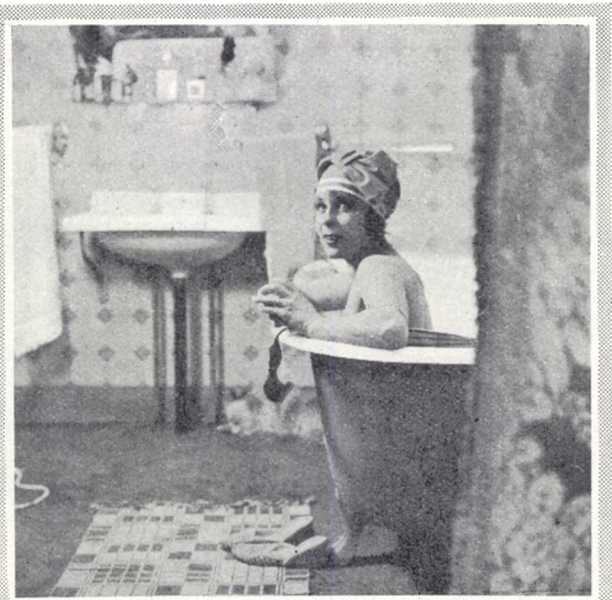
Ur »Mälarpirater» (Svensk Filmindustri): pojkarna vakna, mogna för äventyr. T. h. Einar Hanson.

»Mälarpiraterna» på sin äventyrsfärd. I mitten Einar Hanson.

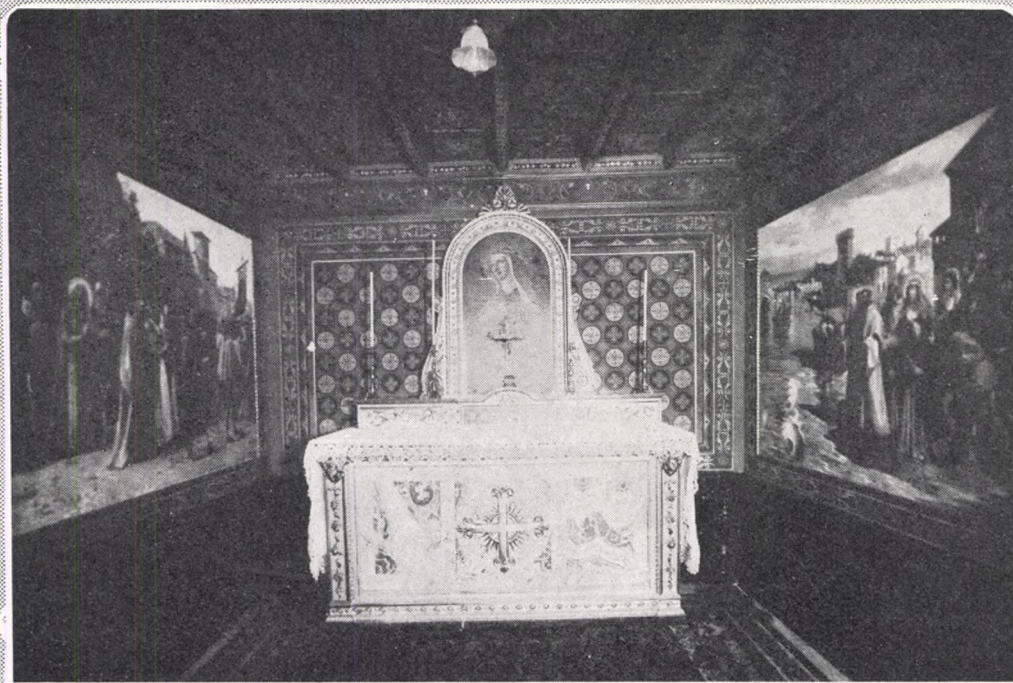
En av de populäraste nya filmerna bör väl »En piga bland pigor» bli. Hjältinnan, Magda Holm, är icke som i boken en kvinnlig journalist, utan en ung societetsdam, som roar sig värre innan hon ger sig ut på pig-äventyret. Här ses hon utkämpa en av sina duster med bondens ostyriga pojkar. (Svensk Filmindustri).

En lustig film-badscen: »En piga bland pigor» tvättar pigdammet av sig.

DALKULLAN SOM BLEV ABBEDISSA

SKALL BIRGITTAHUSET, NU PRAKTISKT TAGET STÄNGT FÖR SVENSKA BESÖK, KUNNA GÖRAS TILL PENSIONAT FÖR RESANDE SVENSKOR?

Catharinans rum i Birgittahuset i Rom. Som Birgittarummen få beses av främlingar endast två dagar på året ha ytterst få svenskar besökt dem.

Madre Elisabeths 83-åriga moder, fru Hesselblad, som abbedissan besökt under sin vistelse i Sverige.

Birgitta, relief i marmor vid ingången till Birgittas rum i Birgittahuset.

DET VAR FÖRST EFTER EN LÅNG, lång bönestund, som den svenska abbedissan i Birgittinerklostret i Rom, madre Elisabeth, samman med den engelskfödda syster Reynolda, vågade sig in i sitt hemland iförd sin klosterdräkt, berättar hon själv för en medarbetare i Idun, som sökte upp henne hos katolska församlingen i Stockholm, S:t Erik. Hennes engelska vänner hade varnat henne, innan hon reste: »Ni blir stened i Sverige», hade de sagt. »Om det är till Guds ära och fosterlandets väl, är jag glad ifall så sker», hade hon svarat. Hon hade i alla fall tänkt sig, att svenskarna inte skulle tåla att se hennes nunnedok, och både hon och syster Reynolda hade därför i sin packning med sig sjuksköterskedräkt, som de också ha rätt att bära. Nå, några stenar hade inte fallit mot doken, men moder Elisabeth, van vid den obemärkta friden i Södern, anser tydligen ändå inte att resan genom det protestantiska nordlandet varit utan sina faror. Hennes skånska vänner uppmanade ju henne telegrafiskt, säger hon, att fortsätta resan hit upp omedelbart. Vid ett tågombyte i Flen

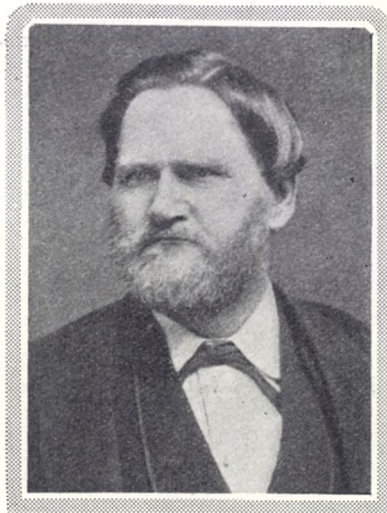
ledsagades de två nunnorna av greve Eric von Rosen och dennes lilla elvaåriga dotter, som — till minne? — bär just namnet Birgitta. Men där samlades likväl en stor be-tittande skara, och många sågo förargade ut, fortsätter madre Elisabeth, som möjli-gen en smula misstolkar uttrycken för svensk lantlig nyfikenhet.

Madre Elisabeth kommer emellertid icke hit upp på något slags martyrfärd. Hon stannar här en tid för att i fosterlandets kalla friska luft söka bot för malarian, som i halvårsvis hållit henne i hög feber, nästan hindrat henne från att äta och f. ö. ytterligare försvårats genom ett magsår — hon känner sig också redan bättre. Men säkert skulle moder Elisabeth icke så länge hålla sig borta från sina döttrar i klostret, om hon icke hade en kär tanke att bära fram till sitt fosterland: den att det gamla

Madre Elisabeth utanför den katolska S:t Erikskyrkan i Stockholm. Foto taget för Idun under abbedissans Stockholmsbesök.

FRIDHEMS FOLKHÖGSKOLA FEMTIO ÅR

Hans Persson, folkhögskolans grundläggare, rektor, 1873—1893.

Den nya lantmannaskolan.

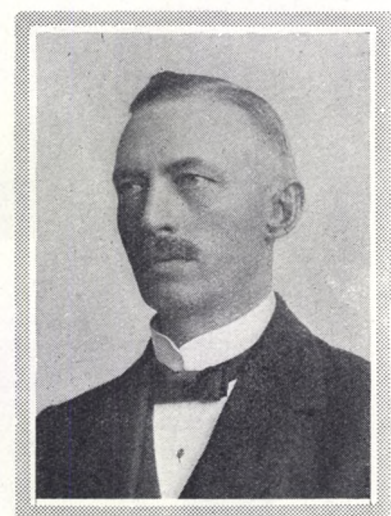
Skolans nuvarande rektor W. Wiström.

Fru Ida Wiström, föreståndarinna för de kvinnliga kurserna.

En augustidag i folkhögskolans vävsal.

Ingenjör Bonde Bondesson, ordf. i garantiföreningens styrelse.

DEN TREDJE I ORDNINGEN AV vårt lands folkhögskolor, Fridhem i Svalöv, firar nu i dagarna sitt femtioårsjubileum. Den grundades av folkskolläraren Hans Persson. Denne stammade från ett mycket fattigt hem, och det berättas, att han som

studerande kom till Lund med endast några få kronor, inlagda i en näsduk, ett par brödkakor och en ost. Efter storartade kraftprov fick han skolan till stånd, och han står ännu för de unga som dess skyddspatron. Fridhem har alltifrån sin första upprin-

nelse varit föremål för befolkningens intresse och förtroende. Den ena generationen har avlöst den andra vid skolan. Den särskilda kvinnliga folkhögskolan förestås av fru Ida Wiström, maka till skolans rektor.

Birgittahuset, svenskhetens vackraste minne i Rom, åter bör bli svenskt. De partier från Birgittarummen i huset, som här återges i bild, ha skådats av endast mycket få svenskar. Karmeliternunnorna bo nu i Birgittahuset, och deras stränga klosterregler tillåta dem att endast två gånger om året visa Birgittarummen för främlingar. Den ena gången är till på köpet 23 juli, då den starka hettan har drivit bort alla svenskar från Rom. Birgittarummen äro tre. I dem levde Birgitta och hennes dotter Catharina, och ett av rummen var deras lilla matsal, som står i orubbat skick med sitt bjälktak. I det rum, där helgonet dog, finns ännu kvar skivan av det bord, vid vilket hon satt, och den är nu infälld i väggen. Birgittahuset är ju f. ö. ett verkligt svenskt minneshus. Otaliga svenska resande och vallfärdande togo i gångna tider in här, bl. a. drottning Kristina. Bland svenskminnena är också ett gravmonument över greve-Nils Bielke, som var romersk senator på 1700-talet. Det var under Napoleonskrigen, som huset kom ur svensk ägo, eftersom då Birgittanunnorna liksom andra systrar drevos bort ur den eviga staden. Det nuvarande Birgittinerklostret i Rom, vilket grundades av madre Elisabeth, rymmes i ett hus vid Via delle Isole.

Men vad skulle det vörndnadsvärda huset kosta? Två miljoner lire, blir svaret, alltså

med nuvarande kurs 300 à 350,000 kr. Av denna summa skulle dock naturligtvis en del kunna kvarstå i form av inteckningar. Att Birgittastiftelsen skulle kunna biträda, är otänkbart, då den har nog med att rädda Birgittaminna i Sverige.

— Och till vad skulle huset användas? Skulle ni Birgittinernunnor flytta dit?

— Ack nej, blir svaret, det skulle nog inte passa oss särskilt väl. Birgittahuset — det är vår tanke — skulle bli pensionat för resande svenska kvinnor.

Det skulle skötas av några av vårt klosters systrar, men för resten borde alla kvinnor

— studerande, turister o. s. v. — ha tillfälle att bo där. En fördel är ju att det ligger så centralt: vid Piazza Farnese. Och vi för vår del äro glada om vi kunna tjäna vår nästa.

Inom parentes sagt har hittills alltid Birgittinerklostret brukat visa resande svenskor stor gästfrihet.

Madre Elisabeth, denna milda kvinna med en järnvilja, som håller henne uppe och verksam trots svår sjukdom, hette ursprungligen Hesselblad och är född i Västergötland, men kom endast några månader gammal till Dalarna.

Hon kom som sjuksköterska i Amerika först i beröring med katolicismen och övergick där till den nya tron. I Rom har hon varit i 35 års tid som abbedissa för klostret och på de senaste tjugo åren har hon ej varit på besök i Sverige. Utom henne finns bland klostrets tjugo nunnor ytterligare en svenska, syster Helena från Skåne. Birgittanunnorna ha även ett kloster i England — det älsta av alla — ett i München, två i Holland och ett i Rom samt fem, något olika inrättade; i Spanien.

Här hemma har madre Elisabeth passat på att hälsa på sin 83-åriga moder, som bor i Lindesberg, och sin bror, disponenten Frans Gustaf Hesselblad i Djursholms Danderyd.

Under dessa vackra sommarkvarnar tycka de flesta damer det är roligt att sitta ute i naturen med ett handarbete. Sy då en kudde för "Iduns tävlan om en soffkudde" — vävd, broderad, sydd av batist eller målad, allt efter smak — så kan ni bli lycklig vinnare till första priset i denna handarbetstävling, 50 kr. Tävlningen avslutas den 10 september. Juryn består av tre textiler experter: fruarna Thyra Grafström, Olga Nyblom och Brita Lidbäck. Alltså, raskt till verket. Anmäl redan nu för Iduns redaktion, att ni kommer att delta.

DAMERNAS DISKUSSIONSKLUBB ALÖ.

Här ett par goda inlägg i vår prisfråga:
Är det någonsin för sent?

Att studera blir aldrig för sent för en människa. Det är inte åren, som göra en person gammal eller ung, utan graden av energi och spänstighet. Den människa, som är spänstig nog att vilja lära, även sedan hon ej är tvungen därtill och energisk nog att arbeta sig igenom svårigheterna, den kan inhämta undervisning, vore hon ock en åldring. Jag känner en 73-åring, som nyligen entusiastiskt förklarade sig vilja lära grekiska blott för glädjen att kunna läsa några arbeten på originalspråket. — Det ligger en svårighet att lära som äldre i benägenheten att reflektera och analysera och i förmågan att utan denna benägenhet tillägna sig kunskaper, vilket man i ungdomen kan. Däremot har man som äldre en vinst däri, att vad man inhämtar, förblir ens egendom för livet.

Härtill några råd ur min egen erfarenhet:

Studera endast ett ämne i sänder! Sätt ett visst pensum som mål! Begränsa tiden! Försök få en kamrat! Det sporrar. Res utrikes, så snart Ni kan! Ni får då njuta av den skönhet och konst, en resa alltid bjuder en vaken människa. Därtill kommer den varaktiga glädjen av kännedomen om andra lands kultur. Den glädjen blir även Er, om Ni väljer musiken till läromästare. Däri har Ni också en vän både för de ljusa och allvarstunga dagarna.

Någon åldersgräns för kärleken tror jag inte heller på, men väl en sådan för flirt och koketteri. Här gäller om någonsin den regeln, att man skall vara sin ålder värdig. Vad som är okonstlat och vackert för en 17-åring, gör en 30-åring löjlig. Tro ej, att kärleken är nödvändig, för att man skall kunna leva livet rikt och välsignat! Men var viss om, att om den är nödvändig för Er lycka, då kommer den i Er väg utan att spörja, om åren varit flera eller färre.

"Hagar."

Vi räkna en människas år, först då hon ej äger något annat, som lönar sig att räkna, säger Emerson.

Många kulturellt högtstående kvinnor ha på gränsen till medelåldern haft sitt livs rikaste period, väckt och bevarat och en stor kärlek. Björnson har genom Tora Parsberg i "Paul Lange och Tora Parsberg" givit uttryck åt skönheten i den mogna kvinnans starka, stolta, ömt moderlig kärlek. Flirt och svärmeri däremot äro absolut missklädsamma, när den första ungdomsfräschören försvunnit. En intagande kvinna är intagande i alla åldrar och är, även sedan håret blivit vitt, ungdomens goda och eftersökta vän, men att påstå sig vara så ungdomlig, när man närmar sig fyrtitalet, att man à tout prix vill räknas till tjuogoåringarna, verkar närmast snobberi.

En kvinna, vars ungdom gått, utan att hon av en eller annan anledning kommit att ingå äktenskap, har ju alltid att räkna med möjligheten av fortsatt

ensamhet. Om det blir resor, studier, social verksamhet eller fosterbarn, som skall fylla ut livet, beror på vars och ens läggning. Så länge sinnet är friskt, är ingenting försent, inte ens att börja konjugera aimer.

E—beth.

Och så till omväxling en röst i en annan fråga:

"Snål eller slösaktig."

Det synes väl, som om det skulle finnas en gyllene medelväg mellan snålhet och slösaktighet, men det är nog tyvärr få, som vandra den vägen. Är en människa av naturen sparsamt anlagd, går nog denna sparsamhet lätt över i snålhet. Hon ser, att det "lönar" sig att spara, och så drar hon in på varje onödigt utgift, och blir vad vi kalla snål mot sig själv och mot sin omgivning.

Så ock med slösaren. Det är så svårt hålla den gyllene medelvägen. Man lever ju livet endast en gång. Varför då ej göra det så njutningsrikt man kan för sig! Varför skulle man ej kosta på sig nöjen, vackra kläder o. d., när det bidrager till att göra livet behagligare! Att alltid uppträda generöst mot sina vänner, överösa dem med gåvor i form av blommor, konfekt m. m. gör ju, att man blir omtyckt, man skapar s. a. s. solsken omkring sig i vänskapskretsen.

Självisheten låder nog vid både den snåle och slösaren. Om den snåle gäller nog nästan ständigt det omdömet, att han är självisk. Men är det då alltid så säkert, att det är omtanken om sig själv, som dikterar sparsamheten. En far, en mor sparrar, snålar för sina barn, för deras framtid o. s. v. En människa spar för att själv kunna reda sig på sin ålderdom, ej behöva anlita andras hjälp, eller på ena eller andra sättet bli beroende av stats eller kommuns hjälp. Är det männe något att fördöma. Tvärtom synes det mig!

Och slösaren är han då fri från själviska beräkningar då han strör pengar omkring sig för att njuta, för att beundras, för att älskas? Vilken är då, såsom karaktär att föredraga. Fordras det männe någon karaktär, någon personlighet för att vara slösare? Det tror jag knappast. Det kan vem som helst säkerligen bli. Men kan den sparsamma plats männe intagas av vem som helst? Därtill fordras säkerligen karaktär, förmåga att försaka. Finna vi bland slösarna de starka karaktärerna, de fasta viljorna? Är det väl slösaren som under århundraden byggt upp vårt Sverige, som skapat dess ekonomi! Å nej, det är nog män och kvinnor som lärt sig försakelsens, sparsamhetens svåra konst.

I mitt tycke, är det en skam att det folk som en gång "blandat sitt bröd med bark" blivit vad det nu är, ett njutningslystet, slösaktigt folk.

Vill blott tillägga, att jag ofta, bland människor som räknas till de s. k. snåla sett sådana som snål

lat mot sig själv, mot sin närmaste omgivning, men som när det gällt verklig fattigdom och nöd alltid räckt en hjälpande hand, samt varit allt annat än snåla. Har männe slösaren något över för den nödlidande, något över av tid, intresse och pengar?

R. E.

"Kvinnlig värnplikt."

Med förvåning läser jag i Idun om: Kvinnlig värnplikt. Just denna tidning har tidigare talat om sättet att återinföra och bevara världsfred, och därvid funnit kvinnan som *maka* och *moder* lämplig att ingjuta *fridstanken* från tidiga barnaår fram till mannaåldern.

Kan det målet anses vara eller bli vunnit genom kvinnlig värnplikt. Jag tror ej. Snarare genom att inplantera avsky för något så ohyggligt som nuvarande tids människor fått erfara, ett elände som är kännbart över hela världen.

För övrigt är väl åldern 21—45 år den mest olämpliga, då kvinnan skapad till *maka* och *moder* just då har sina största plikter att fylla. Häremot kan invändas att många förbli ogifta, men det stora flertalet tillhör ju icke dem.

De som förorda kvinnlig värnplikt har säkert icke övervägt hur de flesta kvinnor känna för hemliv, maka och moders plikter, deras stora avsky för krig och därmed förenade fador, utan endast dömt efter sina egna *manhaftiga* känslor.

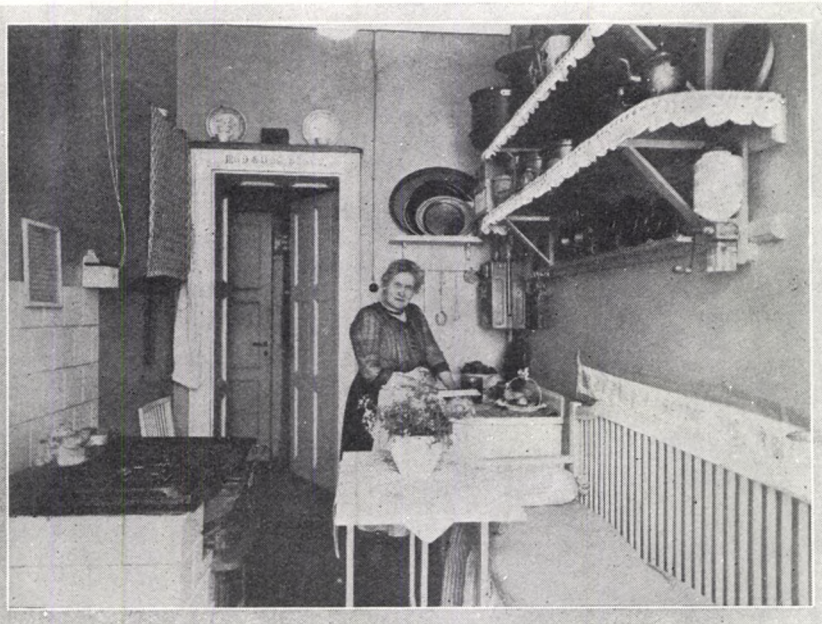
E.

Böra två makar ha ett eller två sovrum?

Det är en ung förlovad dam, som såsom sitt kännemärke anger helt enkelt »Förlovad», vilken bringar frågan på tal:

Min fästman och jag skola nu sätta bo. Vi ha hyrt en våning på fyra små rum — hyra 4,000 kr., för det är i Stockholm, ser ni. I går ville min fästman, vi skulle gå och se på sängkammarmöbelen. — "Men hör du, Gösta", sa jag (och det var inte lätt att få fram det), "tycker du inte, att vi borde ha var sitt sovrum? På det viset finge jag liksom ett litet rum för mig själv till dagligt bruk. För jag skulle inte belasta det med någon skrymmande säng, utan i stället ha en ottoman, trevlig att se på om dagen och bekväm att ligga i om natten. Du" — sade jag vidare till Gösta — "kunde ju inrätta det på samma sätt i ditt sovrum. Skola vi ha ett sovrum med den typiska inredningen, som gör det beboeligt om natten, och ett matrum, som kan användas endast när vi äta, så få vi alltså: sovrum, matsal, salong och herrum. Men jag får intet rum för mig."

Men min fästman blev riktigt ond över att jag ville rubba på det gammaldags våningsschemat. Jag tror, att han i tyshet misstänkte mig för något slags onaturligt avancerade åsikter. Var jag inte i stället förnuftig och praktisk?

T. v.: Bland deltagarna i Iduns husflitstävlan torde fröken Emma Grandin, Tomtebog. 19, Stockholm, förtjäna ett hedersomnämmande. Här ses fröken G. i sitt kök. Möbelen är i vitt, klädd med blått och vitt hemvävt bomullstyg. Soffan, gjord efter fröken G:s ritning, kan användas också som bädd. Ett självtorkande diskställe, en koklåda och åtskilliga andra praktiska husliga anordningar ha komponerats av fröken G. själv. — T. h.: Också en sommarbild. I. N. K:s frysrums frysar nu in 8 à 10,000 kycklingar, som hålla sig utmärkt till maj — juni nästa år, 1,000 kg. lax o. s. v. Här ser man de väldiga laxarna, jämte praktiska ripor, som hängt sedan riptiden. (Foto D-N.)

G A H N S

*Sedan årtionden
erkänt yppersta
toilettvål*

LANOIA-TVÅL

LANDING

Medisan-tabletter

ett nytt tillförlitligt medel med snabb och säker verkan vid nervsmärtor, reumatism, huvud- och tandvärk m. m. Kliniskt prövat å sjukhus. Lätt att intaga då tabletterna hastigt sönderfalla i vatten. Obs! Salisylysa ingår icke i någon form. Fås å alla apotek.

Tillverkas å APOTEKET LEJONET, Malmö.

Från första stund

kräver spädbarnets hud
en fullt tillförlitlig salva

MILLIDIN-SALVA

INTYG.

Sedan jag med olika salvor utan framgång under två veckor skött mitt späda barn för hudlöshet, började jag använda Millidin-Salva (D:r Lindströms hud- och sår salva) och var gossen fullständigt läkt efter (1) veckas behandling intygat.
Stockholm den 2 juni 1922
Maja Bergdahl, Hälsingegatan 3.

MILLIDIN är dryg, obegränsat hållbar, härsknar aldrig, därför billig i användning. Fås å apotek, kemikalie- och övriga affärer. Tillverkare: Millidin-fabriken, Hälsingborg. Nederlag i Stockholm.
Firma A.-B. GULLBERG & PETRÉ, Luntmakaregatan 79.

Tel. Riks 813 44.
Allm. Vasa 25 31.

FÖRTJUSANDE NYHET!

**TOMTENS
LATMANSKAKOR**

Av ett paket fås minst 18 kakor

Fråga hos Eder specerihandlare

Agura

EXTRA VÄXT

Margarin
ÅSÅGRA MARGARINFABRIK, STOCKHOLM

Äreskänken.

(Forts. fr. sid. 754.)

agronom. Men titeln agronom tittade menigheten upp till, så mer behövdes inte.

Agronomen Justus af Hummerkrona ansågs av alla på ön för en fin karl. Om han var det, är inte så gott att veta, men vad som är säkert, var, att han var gammal öbo och ändå inte kunde tåla Sparrkransen. Han kunde inte tåla honom för sitt liv, trots det att han var så bra för sågen. Om agronomen af Hummerkrona en vacker dag hade måst sätta sig att tänka efter på heder och samvete, vad han helst önskade sig här i världen, hade han nog måst säga:

»Att få pränta i Sparrkransen mitt i synen, att han är en knöl!»

Men det gick ju inte att säga det mitt i synen till en disponent, som kunde skriva kontrakt med bönderna, så fördelaktiga för sågen, att man nästan kippade efter andan. Och små antydningar begrep aldrig Sparrkransen, om de inte voro förmånliga. Han kom lika glad, om han bjöds med armbågen. Han hade inte ens blivit arg, när man avböjt att dricka brorsskål med honom. Han hade visat sig rent ut sagt förstående.

Det, som mest retade agronomen hos Sparrkransen var hans förmåga att själv alltid komma med rätt sida upp, hur tokigt han än föll. Det var alldeles omöjligt att komma åt honom. Han var alltid så förbannat nöjd med alla omständigheter. Det var, som om han inte kunde plattas till. Och det hade hos agronomen lagt ner ett frö till ett nästan sjukligt behov av att för en gångs skull se honom platt.

Och nu skulle Sparrkransen fylla femtio år.

I somliga saker följde dönickarna på ön i alla fall med sin tid, och femtioårsfirandet skedde alltid med buller och bång up to date. Om en person också aldrig utmärkt sig för någonting annat än för sin förmåga att dricka brännvin och deklarerat falskt, så blev personen på sin femtioårsdag i alla fall en framstående person. Så mycket mera då Sparrkransen.

Agronomen af Hummerkrona hade inte haft någon idé om årets betydelse, förrän han en vacker morgon uppvaktades av en deputation. Det var delegerade från nykterhetslogen Skogsviolén, samfundet Sions Syskon och en del sockenbor, som önskade rådslå med agronomen om, hur man bäst skulle kunna fira disponenten. Ty han var en märklig man, sade deputationen.

»Märklig? Ja, av bara tusan», tänkte agronomen. Högt sade han bara:

»Ja, mycket märklig.»

»Och vi hade tänkt, att alla vännerna i socknen skulle samla till en äreskänk —»

»Äreskänk? Åt den —?» tänkte agronomen. Högt sade han:

»Jaså. Vad ha herrarna funderat på, då?»

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: ... Kl. 9—5 | Expeditionen: ... kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 9803 | Riks 1646 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 | Annonskontoret: kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 402 | Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 öre | Utländska annonser:
å textsida. Bestämd plats 45 öre efter texten, 50 öre
20 % förhöjning. Led. pl. å textsida, 20 % förhöjn.
och Plattssökande 25 öre. | för särskilt begärd plats.

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A.	Idun uppl. B.
Helt år 15:—	Helt år 17: 50
Halvt år 8:—	Halvt år 9:—
Kvartal 4: 25	Kvartal 4: 75

STEINWAY & SONS

STORT LAGER I ENSAMÅGENTUREN!
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STOCKHOLM • JAKOBSDRÖMSGATAN 29

KÖP
TANGENS
GARDINER

Oxygenol- Tand-Creme

med vätesuperoxid

Stärker tänder och
tandkött.

Av SANGALLA té

rekommendera v.
våra kända märken

"Pekoe Souchong"
"Imperial", "Ordinary"

originalförpackning

PERCY F. LUCK & Co.

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å

APOTEKET VASENS DRUG-
HANDELS LABORATORIUM
STOCKHOLM

Originalflaskor om 500 gram.
Fås å alla apotek.

Nedsatt pris kr. 3.45 pr fl.

Kemisk Tvätt

utföres förstklassigt vid

A.-B. NYA BLÅ HAND

Söder 334 26. Liljeh. 23.

Bodar:

HOLLÄNDAREGATAN 13
Allm. Tel. Norr 46 33

BIRGER JARLSGATAN 7
Allm. Tel. Norr 125 09
Riks Tel. 53 73.

BRÄNNKYRKAGATAN 2
Allm. Tel. Sö. 334 39

HORNSGATAN 170
Allm. Tel. Sö. 301 35

ANNA WALHJALT
Skolvägen, Älfsjö.

Postadress: Liljeholmen.

**PHOSPHO-
ENERGON-
PILLER**

Mot
trötthet
och
allmän svaghet
användes

Ferrin
Ökar krafterna.

Kristallin
INREG. VARUMÄRKE
framställt på vetenskapliga grunder
på Oljefabriks A.B. Unions
Kem. Laboratorium.
SJÄLVVERKANDE TVÄTTMEDEL

Med KRISTALLIN erhåller man
utan besvär, utan blekning,
utan filning, efter endast 1 kokning
en ren, bländande vit tvätt.
GARANteras utan klör.

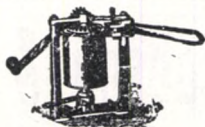
”Bästa beviset för Kristallins
oskadlighet för tyget är, att detta
tvättmedel icke på något sätt an-
gräper huden på tvätterskans hän-
der. Angenäm lukt.

Hoffmann's
Pianino

Kungl. Hovlev.

Malmkillnadsgatan 25 B, Stockholm.
CARL MÖLLER
Nedsatta priser. Goda avbet.-villkor.

Kaysers
DAM-UNDER-KLÄDER
och
STRUMPOR
av silke o. bomull
I största urval hos
Paul U. Bergströms A/B
74 Drottninggatan, Stockholm.

HEMCONSERVERINGSFRÅGAN
först nu praktiskt löst hela året runt,
de olika säsongstiderna av kött, soppor,
fisk, skaldjur, grönsaker, frukt, bär etc.
enl. Receptbok. Billiga plåtburkar an-
vändas om och om igen. Sammanvalsas
lufttätt utan syror eller lödning. Egen
tillverkning. Beskrivning i cirkulär.
Återförsäljare och platsagenter sökes.
Am. Mask. Imp.-Fabrik, Härryda.

FRYTKÄLLNING **MOLANDERS** KOPIERING
11 REGERINGSGATAN 11
SNABBAST

»Någotting av silver, någotting modärnt
och drivet —»

»Själva ä' han durkdriven», tänkte agro-
nomen. Högt sade han:

»Ja, vad det ska bli, överlämnar jag all-
deles åt herrarna att bestämma — natur-
ligtvis är jag med.»

Deputationen var mycket smickrad över
att få heta herrarna. Den var också mycket
smickrad över, att agronomen givit den ett
sådant förtroende, och det rådplägades
grundligt. Logen Skogsviolen hade aldrig
haft så täta sammankomster förr, och Sions
Syskon hade aldrig varit så syskonliknan-
de som under den tid, då det rådslogs och
samlades till äreskänk åt disponenten.
Ibland undrades, hur mycket agronomen
hade skänkt till hedersgåvan, men det visste
ingen.

»Jag ger, ta mig tusan, inte mer än
fem riksdaler», sade landsfiskalen till prä-
sten.

»Och jag ger, ta mig näcken, inte mer
än två», sade kyrkoherden.

»Jag ger, fadren i mig, inte mer än fem-
tio öre, när det inte handlar om ett rep»,
sade agronomen.

Den, som skötte listan, var »barnmorsken.»
Han var skattmästare i Skogsviolen och
var en betrodd man. Såsom gift med barn-
morskan hade han också fått för vana att
vara diskret. Alla visste, att han inte sprang
omkring och basunade ut saker och ting,
om de inte voro fördelaktiga, och att han
hade urskillning. Därför gav man, som
man hade lust till. Var beloppet stort,
så var det ju klart, att det blev känt, men
annars sveptes det i dunkel, ty ingen fick
se listan, vilket ju var riktigt. Den enda,
som efter ortens sed skulle få se den, var
festföremålet.

Men litet konstigt var det. Att allt gick
rätt till, betvivlade ingen, men att man
inte kunde få veta, hur mycket agrono-
men hade givit? Och kyrkoherden —? Och
landsfiskalen —? Men det kanske var så
mycket, så barnmorsken inte ville säga det,
för att man inte skulle känna sin egen
ringhet?

Insamlingen gav ett resultat på femton
hundra kronor, och för det inköptes ett
stort fat av drivet silver. Det blev frå-
gan om en inskription, men agronomen
avrådde det vid en andra rådplägning.

»Det kan ändå inte uttryckas så där i
skrift, vad vi känner», sade han. »Och
givarna ä' ju så många. Skall en nämnas,
måste alla nämnas för rättvisans skull, och
det går ju inte.»

Deputationen ansåg, att agronomen af
Hummerkrona talade demokratiskt, och det
blev ingen inskription. Man kom i stället
överens om att lägga en rosenbukett på
silverfatet.

Femtioårsdagen blev i allo lyckad, fast
agronomen fick tandvärk, så att han inte
kunde närvara vid middagen, utan måste
fara in till Stockholm till tanddoktern. Di-
sponenten var hela dagen ofantligt rörd.
Endast hushållerskan, som hade tjänat hos
Sparrkransen i sju år, förklarade, att
ett tag hade han sett så arg ut, så hon
hade aldrig sett honom se så arg ut.

»Och det var, när han fick se listan,
som låg under silverfatet. Kan nån be-
gripa det?» sade hon förundrad. »Och
barnmorsken, som säger, att det var fem-
ton hundra kronor på listan. Somliga, di
ä inte blyga —»

»Ja, men jag kan förstå, att folk kan
bli nervösa», sade kokfrun. »Tjugut tre te-
legram. Hade jag fått det mitt i maten,
hade jag blivit tokig —»

Fjorton dagar senare kom agronomen
af Hummerkrona hem från Stockholm.
Disponenten undrade, om han inte kun-

Solsken och
saltvattenstänk

gör huden spröd och ömtlig. Använd därför, då
Ni tvättar Er, en tvål, som på grund av sin mer
än andra överfettade konsistens och sitt innehåll
av äggämne, förtager varje början till obehag i
huden och bibehåller den smidig och len samt
giver hyn en skär och vacker ton.

F. Pauli's

OVICULA
tvål

Pris 1 kr.

Feniths namn borgar för en
förstklassig produkt!

Gräddmargarin: *»Extramärket Fenith»*
Växtmargarin: *»Feniths Extra Växt»*

äro marknadens förnämsta kvaliteter.

Apotekare John Lindgrens Kinavin

med eller utan järn, berett av äkta druvvin.
Sedan flera årtionden välkänt såsom ett stärkande och sti-
mulerande medel vid svaghetstillstånd, särskilt blodbrist.
Till salu å alla apotek.

Tillverkas å APOTEKET LEJONET, Malmö.

Sydsvenska Banken

Ställning den 31 juli 1923.

Tillgångar:		Skulder:	
Kassabehållning	4,823,063 : 24	Aktiekapital	34,000,000 : —
Obligationer	8,993,475 : 61	Depositions- och kapi- talräkningar	81,825,509 : 21
Fastigheter	8,790,795 : —	Sparkasseräkning	43,912,095 : 39
Inventarier	100 : —	Giro- o. löpande räkn.	33,289,059 : 33
Låneräkning	95,891,336 : 19	Postremissväxlaräkning	3,733,788 : 11
Växlar	40,358,988 : 73	Inhemska banker	8,120,401 : 15
Kreditiv- och löpande räkningar	25,499,906 : 56	Utländska banker	5,184,591 : 10
Inhemska banker	1,646,490 : —	Andra räkningar	11,379,718 : 93
Utländska banker	8,429,250 : 61		
Andra räkningar	27,011,757 : 28		
	Kr. 221,445,163 : 22		Kr. 221,445,163 : 22

CRÈME de
Cholepalmine

I 30 år beprövat hudmedel mot
kåld och solbränna.
Säljes på alla apotek och hos hand-
lande i tuben å 60 öre o. 1 kr.
I porti hos
LARS MONTÉN, Stockholm.

Äkta
Citroncrème

Gör huden fraiche, mjuk och
elastisk. Särskilt att rekomen-
dera för torr och spröd hud.
Pris kr. 4:— pr burk.
Sändes pr postförskott + porto
över hela landet.

MIA LILJEFORS
Exam. massör.

Klinik för medicinsk hårbehand-
ling, huvudmassage och ansikts-
behandling.
Karl Gustafsgatan 16, Göteborg.
Telef. 15420.

Står Ni i kö?

för att köpa biljetter eller för att så småningom få komma till Er plats vid idrottstävlingen eller på teatern — vid varje sådant tillfälle vet Ni, att Ni kanske mer än någonsin annars är observerad av Edra medmänniskor. De granska Er från topp till tå — från hatten till skorna. Ni borstar väl dagligen Edra skor med Viking? Gör Ni det, kan Ni vara lugn; gör Ni det ej, så kanske de kritiska blickarna lära Er att börja göra det.

VIKING SKOKRÄM

Vår mycket omtyckta

” $\frac{3}{4}$ kg. ask”

Choklad · Konfekt
Marmelad à 3.90 pr ask

Till landsorten fraktfritt 4: 40 pr ask.

PERCY F. LUCK & C:o

Det är fastslaget

att

Beckers Linoleum- fernissa

gör mattorna outslitliga.

Säljes hos alla färghandlare.

Favorisca

Hudcrème

Komponerad och tillverkad av Iduns
Skönhetsdoktor. Försäljes genom

Gustaf Hjelm & C:o, Sthlm.

Huvudaffär: Norrtullsgatan 8 A.

Filial: Mästersamuelsgatan 46.

Till landsorten mot efterkrav.

FÄRGA HEMMA MED BRAUNS' - FÄRGER

BRAUNS' HEMFÄRGER / i paket, för bomull, linne, siden, ylle etc.

" WILBRAFIX / i kurlor, för bomull, linne, siden.

" CITOCOL / i tabletter, kallfärgande, för bomull, linne, siden, ylle etc.

" WILBRA / i flaskor idealiskt läderomfärgningsmedel

Säljas i Färg- & Kemikalieaffärer.

de få se honom på en enkel middag i stället för den på femtioårsdagen, som han till disponentens stora ledsnad måst fara ifrån. Disponenten ville så gärna visa honom silverfatet. Det var ett så utmärkt vackert arbete — och agronomen hade ju inte sett det, påstods det, fast han varit med om att samla till det —

Agronomen dog inte av nyfikenhet att få se äreskänken, men det kanske inte gick att reta Sparrkransen till bristning. Alltså tackade han och kom.

Han tittade på fatet, som kom fram vid kaffet. Jo då, det var snyggt, alldeles för snyggt för en sån fähund, tänkte han, men tyst. Så vände Sparrkransen på fatet. Det stod någonting graverat i bottnen.

»Ja, se, jag tyckte, att det allt borde vara en inskription», sade han förklarande. »Liksom för att befästa all visad godhet. Det var lite svårt att hitta på di rätta ordena, för det var ju så många vänner, och alla kunde inte få rum — men dom hjälpte mig i guldsmedsbo'n. Det här tyckte dom var bra. Tycker inte agronomen, att det kan gillas?»

»Joo —» sade agronomen, men utan någon som helst entusiasm.

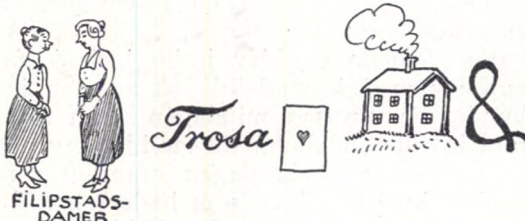
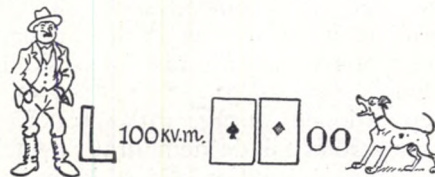
På fatet stod med mycket vackra bokstäver:

»Till Disponenten J. K:son Sparrkrans på femtioårsdagen med vördnad och djupaste tacksamhet från Justus af Hummerkrona, Nykterhetslogen Skogsviolon, Samfundet Sions Syskon och många andra meningsfränder och vänner.»

»Det kan ju vara roligt för ens efterkommande en gång i världen att se, vem äreskänken var ifrån», sade Sparrkransen nytert och glatt.

Målarinnan Kerstin Cardon fyller 80 år den 17 augusti, vilket vi härmed meddela, då en tidigare lämnad uppgift ej var korrekt.

Iduns pristävlan i n:r 32.

Meddelandet i denna rebus är en liten notis från vad som ända sedan midsommar varit Stockholms centrum. Lösningen som inte är svår skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering. I varje brev med lösning skall läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas som extrapris mellan de bägge pristagarna som alltså förutom sitt vanliga pris på 5 kronor vardera kunna påräkna en icke så obetydlig premie. Kuvertet måste för att komma med i tävlingen vara märkt "Pristävlan n:r 32".

Lösning på föregående rebus:

"Nu lämnas sent omsider åt kvinnorna tillstånd att inneha statsämbete." De bägge prisen ha tillfallit fröken Ulla Ericsson, Falun, samt fröken Carrie Brunnérus, Lund, vilka till följd av de tävlandes tillskott av ett 15-öres frimärke pr insänt svar erhållit vardera kr. 14 i pris.

A. B. FÖRENADE
PIANO & ORGEL
FABRIKER
GÖTEBORG

Bästa svensk Instrument
MALMSJÖ — BILLBERG
ÖSTLIND & ALMQUIST
GUSTAFSON & LJUNGVIST
RÄLIN — GÄVLE ORGEL-
& PIANOFABRIK.

Boreol
ANTISEPTISK
SVETT-
PUDER
PRIS KR. 2.25

TEKNISKA FABRIKEN BORE H.A.B. STOCKHOLM

Svettpuder
Pris Kr. 2.25

Säljes å Apotek, Sjukv., Parfym- & Färgaffärer
TEKN. FABRIKEN BORE H.A.B.
STOCKHOLM

Utlåtande av
Prof. Martin Ramström.

Se Idun 15/7.

Barnens
förtjusning
är

JAMAICA
BANANER
GODA
Ytterst lättsmälta
Närande.

Jacobson & Co.

STOCKHOLM

A.-B. Mölnbacka-Trysils
pappersbruks nederlag

PAPP, PAPPER och BINDGARN
en gros

Rikstel. Sthlmstel.
1298, 203 98. N. 1162, N. 2110.

S K Ö N H E T
är makt

**FLORODOL
TVÅL**

Oersättlig i den rationella hudvårdens tjänst är
FLORODOL-TVÅLEN
Den icke blott renar huden utan bibehåller
även densamma sammetslen, smidig och vacker.

O u m b ä r l i g f ö r a l l a s v e n s k a h e m

är den nya upplagan

av

IDUNS KOKBOK

av

Elisabeth Östman-Sundstrand

12:te uppl.

Fullständigt omarbetad och
utvidgad.

Innehåller bl. a. de tillförlitligaste
recept för

SYLTNING,
KONSERVERING
SVAMPINLÄGGNING

NYHET: Anvisningar att använda
GASSPIS eller GAS-
UGN vid alla recept för
stekning och bakning.

RIKT ILLUSTRERAD

TREFÄRGSTRYCK

Nedsatt pris Kr. 8:—

Rekvirera genast från närmaste bokhandel eller direkt från

IDUNS EXPEDITION - STHLM

Mot postförskott.

Portofritt.

Något om kräftsupéer.

JUST NU KOM TILL IDUNS REDAKTION ett vänligt litet brev, som bland annat innehöll en fråga, hur en kräftsupé skulle anordnas för att verka riktigt "gammaldags hemtrevlig och fin".

Det är roligt med en del frågor: de väcka ibland minnen om något angenämt, och ibland giva de en sensation av att detta angenäma möjligen kan åter låta upprepa sig. Så är det nu denna gång med denna lilla fråga om kräftsupéen, som skulle vara gammaldags.

För att en kräftsupé skall bli "hemtrevlig och fin" erfordras det först ett par ting, vilka aldrig få klicka för att genast den rätta stämningen skall bli rådande. Det första är att antalet deltagare i kräftkalaset passa gott tillsammans — bekanta eller mindre bekanta, men ändå i viss mån likasinnade eller kompletterande varandra — och det andra är att det är riklig tillgång på kräftor, som både skola vara goda och om möjligt också stora, samt bestå av båda könen. Att sedan bordet är trevligt dukat och den övriga undfägnaden vid detsamma allt efter sin art är väl vald är givetvis också ett av de önskvärda tingen. För att nu inte påminna om, att ett av huvudvillkoren också består däri att samtliga gäster jämte värdfolk ge sig god tid att njuta av allt det goda kräftsupén bjuder. Ty att på rätt sätt äta kräftor kan aldrig förenas med brådska och hast.

I våra dagar med en mestadels annan tidsindelning för måltiderna än som förr var bruk, faller det sig litet svårt att arrangera en "gammaldags kräftsupé" för så vida denna skall avätas på en enligt tradition — och även av hälsoskäl lämplig timme. Ty att t. ex. äta middag 1/26—1/27 och sedan börja med kräftsupén kl. 1/29—9 är oklokt ur mer än en synpunkt. Dels kan en normal människa ej hinna bli så hungrig efter en sent slutad middag att hon tillbörligt kan uppskatta en efter ett par timmar följande kräftsupé och dels är en dylik tung måltid vid en eventuellt senare timme ej så litet påfrestande för en ordinär fysik med ordinära nerver.

Således: en tidig middag eller, om så skall kallas, en sen lunch, och denna gärna då mer substantiell än som annars är sed i hemmet.

För att vara riktigt gammaldags, så skulle man egentligen bjuda kräftkalasgästerna redan kl. 5 på kaffe med dopp. Kaffet framdukat på bord, ute eller inne, allt efter lokaliteter och väderlek. — I våra dagar torde dock kanske föredragas ett bord med förfriskningar, d. v. s. saft och vatten, lemnad, frukt, melon t. ex.), här, choklad, brända mand-

lar eller vad man nu kan och har lust att spendera av godsaker.

Tämligen tidigt, i alla händelser ej efter kl. 9, serveras så supén. Här är kräftorna det dominerande, med endast några få smårätter, jämte ost, smör, rådisor och bröd. Lämpliga smårätter före kräftorna äro en rikligt tilltagen svampstuvning samt njursauté eller diminutiva bifvar av kalv- eller oxkött. Först efter dessa smårätter får man rycka in på den höga kräftpyramiden, som utgör bordets mitt-

Både lillans och mammas glädje.

När mammorna vilja vara lugna för de minsta odygspåsarna är det bra att sätta dem i den praktiska gunga, som nyligen förts i marknaden av Västerås Träförädlingsaktiebolag.

dekoration. Allt det "småvarma" skall då bort jämte servisen för detta, men smör, bröd och ost få stå kvar.

Den värdinna som är mån om sina gästers trevnad och rädd om sitt duktyg, generar sig ej för att samtidigt som nya, stora tallrikar framsättas, låta var och en åtföljas av en tämligen grov, evtra kräftserviett. (Sålunda funnos förr i tiden av halvblekt lärft, med i ena hörnet en stjälk- eller korsstygnssydd röd kräfta.) För den som så hava kan är det särdeles angenämt, när omedelbart efter tallrikarne, en sköljkopp med ljumt vatten med en däri simmande halv citronskiva, placeras på en assiett till höger vid varje kuvert.

Som andra rätt efter kräftor var fordom bruk att bjuda på släpärter med smält smör eller kronärtskockor med dito rört sådant. Och efter grönrätten följde gärna en hemgjord parfait, marängsuisse eller annan sval och len efterrätt. Och så som avslutning starkt kaffe, gärna med möra, litet kryddstarka pepparkakor.

I våra dagar däremot kan med fördel grönrätten eller efterrätten, ja till och med båda uteslutas, utan att gästerna därför komma att synas besvikna, dock endast under förutsättning att kräftfatet är stort. Men vad som icke gärna bör indragas är kaffet, med eller utan tillbehör av pepparkakor, eventuellt likörer, köpta eller hemmaberedda sådana.

Frågan om vad som skall serveras i glaset är lätt löst. Gott, ganska kallt öl — d. v. s. klass 2 — torde i de flestas smak vara bäst. Men det är också klokt att ha ett par flaskor Ramlösavatten på bordet. Vad därutöver är blir värdens ensak.

Bordet dukas helst "sittande" och med gott utrymme mellan gästerna. Ty det är inte, så värst angenämt att sitta armbåge mot armbåge, när man skall rensa och äta kräftor. — Blommorna på bordet skola väljas med en viss urskiljning: inga fina, graciösa blomster som rosor, lathyrus, nejlikor och dylika, ty de passa ej mot kräftornas grälla färg och robusta karaktär. Fordom brukades kompakta buketter av astrar, dalier och sparrisgräs, men ej heller dessa blommor i rosa, lila och gredelint stämde mot de lackröda skaldjuren. Men några kvistar bjärtröda pelargonier med sitt fylliga bladverk, eller en bukett gula och orangefärgade ringblommor göra sig förträffligt. För att nu inte nämna, att en knippa med den varmt röda "gossen i det gröna" blandad med de något större vitgröna "flickorna" i sitt frodiga gröna är av en god effekt, som har något av gammal herrgård över sig. Och allra sist mest raffinerat men minst vackert är utvalda dillkronor i grön, röd eller gul porslinskruka.

I. H—DT.

Med segerns lagerkrans

smyckar sig Terro-tuben, ty i konkurrens överträffar Terro samtliga skoputsmedel i världen. Terro bevisar och kommer alltid att bevisa, att det är det hittills oöverträffade, förnämsta skoputsmedlet, som framtrölar den härligaste högljans på varje lädersort.

Terro är både drygt och renligt vid användning.

Terro

Sko: Kräm

Ressällskap

genom Iduns reseförmedling.

Tänker resa till Göteborgsutställningen, helst före den 20 aug., på 4—5 dagar. Finnes någon bildad, estetiskt intresserad gladlynt 35—40-årig dam, helst husmoder, som vill ha ressällskap med likasinnad? Bästa referenser.

Tjänstemannafru från Skåne. Undertecknad frågar härmed om Idun ville ha godheten sätta mig i förbindelse med en eller flera unga flickor, vilkas semester infaller i september. Tacksam för svar till

Septemberesemester.
Sydtyskland och Italien i okt.
Privatlärlarinna, som för sin häl-

sas skull ämnar vistas en längre tid i Södern, önskar sällskap åtminstone på nerresan, med annan dam, även gärna med familj. Ämnar resa i okt., till Sydtyskland och senare Italien.

Iduns förmedlingsbyrå

lämnar tillförlitliga uppgifter om utkomstmöjligheten på olika banor just nu. Alla upplysningar om skolor och utbildningsanstalter, inträdesfordringar, kursavgifter och uppehållskostnader lämnas omgående mot en avgift av 1 kr. Kom också ihåg att Iduns förmedlingsbyrå införskaffar ritningar till villabyggen, ger sakkunniga förslag till olika slags värmeledningssystem, badrumsanordningar etc. Lämnar förslag på litteratur. Gör upp matsedlar för fester, inköper handarbetsmateriel etc. Någon ersättning beräknas, allt efter den tid, som åtgår för uppdragets utförande: i genomsnitt 3 kr. i timmen.

Vi be att få meddela, att även fru Oda Berg, en av våra främsta krafter på hemslöjdsområdet, nu knutits till byrån. Hon lämnar genom Iduns förmedlingsbyrå svar i alla heminrednings- och möbleringsfrågor, lämnar adr. på inköpskällor och ombesörjer kostnadsförslag, anskaffar prover och förmedlar fördelaktiga inköp.

LÄSARINNORNAS SPALT

FRÅGOR.

Vore mycket tacksam få adress på en plats i Frankrike med skönt klimat och ej alltför höga priser, där jag kunde tillbringa ett par mån. under vintern, dels för språkets skull och dels för att sköta om en reumatisk åkomma samt om möjligt adress på lämplig bostad för ensam dam.

Prenumerant.

Var finnes någon mindre stad eller annan plats, där seminariebildad och undervisningsvan lärarinna kunde öppna förberedande privatskola?

Har hört talas om att i Budapest skola finnas varma källor (svavelbad), berömda för sin välgörande verkan vid reumatiska åkommor. Då jag event. ämnar mig dit, vore jag tacksam, om någon, som varit där, kunde lämna mig närmare upplysningar angående baden och övriga förhållanden.

Fru W.

Då Idun så ofta givit goda råd i olika angelägenheter, vågar också jag framlägga mina bekymmer i förhoppning, att någon erfaren läsarinna skall kunna hjälpa mig ur mitt trångmål.

Jag är nu 29 år och förlovade mig 1920 med en sympatisk tysk ämbetsman i Nürnberg, som jag träffade under en resa. Vårt bröllop var först bestämt till hösten samma år men blev på grund av de osäkra förhållandena uppskjutet. Som det nu ser ut, vet jag knappast, om vi någonsin skola kunna förenas. Förra sommaren träffade jag en man, som jag tror hyser djupare intressen för mig. Han äger visserligen inte min fästmans alla goda egenskaper men verkar alltigenom gedigen och sympatisk. Jag har nu inte träffat min fästman på över ett år, och han verkar i sina brev allt mer och mer nervös och uppriven. Bör jag nu trots allt vänta på en osäker framtid med honom, eller bör jag bryta och giva sven-

Yardley's Äkta Lavendel Tvål

sammansatt av de mest utsökta oljor, förlämnar huden den mjukhet och ungdomliga friskhet som är första betingelsen för vacker hy och kvinnlig charm.

Varje tvål efterlämnar den friska doften av den äkta lavendelblomman, som kvarstannar på huden långt efter användandet.

Anspråksfulla damer uppskatta den. Säljas i alla väl sorterade affärer inom branschen.

Pris Kr. 1: 50.

YARDLEY & CO., LTD., LONDON, W. 1.

Oatine

ÄR SNÖVIT, FIN, VÄLLUKTANDE SAMT OUMBÄRLIG

sävda Ni vill bevara UTSEENDET yngre genom åren. Vid ingnidning och avtorkning rensas ansiktet och bibehåller sig elastiskt, mjukt och vackert vid daglig vård.

OATINE fås överallt i tub eller burk å Kr. 3:— och i stor burk med tredubbel innehåll å Kr. 6:—, Håll endast tillgodo med OATINE "Vit creme — grönt lock" och tillbakavisa alla efterrapningar.

uppsuges ögonblickligen av huden vid lätt ingnidning; den är mycket dryg och välluktande samt bevarar huden mjuk, klar och vacker. — Fås i burkar av samma storlekar å Kr. 3:— och Kr. 6:—.

Tillerkänd 10 Grand Prix & Guldmedaljer.

THE OATINE COMPANY - Malmö, Paris & London

OATINE En gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

Miradium.

Radiumforskningens framsteg inom läkarvetenskapen.

Miradiumpreparaten innehålla äkta radium och äro framställda enligt radiumvetenskapens senaste resultat samt noggrant avpassade för den nuvarande generationen, vilket förklarar de förvånande goda verkningar som uppnås med Miradium mot en mängd sjukdomar, såsom gikt, reumatism, ischias, nervsmärtor, ämnesomsättnings- och njursjukdomar, blodbrist, ålderdomssvaghet m. m. Rådfråga er läkare!

Miradium-Salt erhålles på apoteken å kr. 6: 50 pr glas. Skriv till Miradium-Generaldepot, Avd. 20, Apoteket Vasens Droghandel, Vitrum, Stockholm, efter Radium-Broschyren, som sändes fullständigt gratis.

Fråga: Har hört Medicoll Rökpulver "Respirol" mot asthma mycket berömmas. Kan man med full tillförsikt använda sig av det samma? 75 år.

Svar: Pulvret i fråga är oskadligt och mycket verksamt även vid mycket gammal asthma, och torde vara det bästa läkemedlet som f. n. finnes att få mot asthma. Det säljes å alla apotek utan recept. S. W.

(Annonns)

sken ett tillfälle? Jag är själv så orolig och ledsen och får ofta gråtanfall men längtar intensivt efter en egen liten vrå med familjelycka efter många år av självförsörjande ensamhet. Kanske menar svensken inte allvar, och då kommer jag ju bittert att ångra en brytning och blir ännu mera ensam än förut.

För svar, hur jag bör göra, blir ingen tacksammare än "Bedrövad och villrådlig".

Finns någon intresserad som jämte undertecknad till hösten skulle vilja starta ett vilo- och semesterhem i Stockholms närhet. Reflekterande torde disponera en del möbler för hemmets upprättande. Närmare upplysningar genom Iduns Förmedlingsbyrå.

R. v. F.

Skånska vore mycket tacksam för anvisning och adress på någon skicklig nervspecialist i Danmark. Har någon av Iduns läsare sökt någon sådan där med framgång? Maj.

PHOSPHATINE FALIÈRES

Bästa näringsmedel för barn. Blandas med mjölk till en smaklig o. stärkande välling. Utmärkt medel under avväjnings-tiden o. uppväxtåren.

Finnes å alla apotek, i speceri- o. drogaffärer

GENERALAGENT:

JOHAN BRATTSTRÖM STOCKHOLM

Riks 34098 A. T. Kungsh. 3292

Svält ej

Edra krukväxter. De leva ej enbart av vatten. Giv dem Plantagen, ett på vetenskaplig grund sammansatt konc. växt-närings-salt. Erhålles på bleckburkar hos Frö-, Färg- och Kemikaliehandlare. Begär originalförpackning.

Studentexamen för första gången på Lidingön

FÖR TIO ÅR SEDAN tillkom den nuvarande samskolan i Lidingö Villastad och nu i vår har skolan firat sitt 10-årsjubileum med sin första studentexamen, varvid samtliga 8 anmälda gingo igenom. Nästa år, då skolans reallinie även är färdig, blir det dubbelt så många studenter som i år. Så skrev helt nyligen samskolans rektor, fil. d:r L. G. Andersson.

Ni, som har barn i skolåldern, kan nu i handling omsätta Er tanke på att flytta ut till Lidingön, ty nu är skolfrågan slutgiltigt löst. Kom ut och se på de välbelägna, vackra tomter, A.-B. Lidingöstadens erbjuder Er. Betalningsvillkoren äro synnerligen förmånliga och bolaget stöder bygget med verkligt *effektiv byggnadskredit*.

Upplysningar lämnas beredvilligt av A.-B. LIDINGÖSTADEN.
Ombud för tomtförsäljningen: KONSULENT M. SAMELIUS,
Tel. Lid. 872.

*Ut till landet —
ut till Lidingön*

GÖTA KANAL

SVERIGES VACKRASTE TURISTLED

Lämplig tur till och från Jubileumsutställningen i Göteborg
I klass passagerareångare
Utmärkt restauration

Begär turlista och prospekt
ÅNGFARTYGS AKTIEBOLAGET GÖTA KANAL
GÖTEBORG - STOCKHOLM

En god kroppsvård kräver de mest rationella medel. I vårt klimat är dagligt bruk av YvY-tvålen det bästa medlet för ernäendet och bevarandet av en ungdomlig och frisk hy. Använd därför endast

YvY = TVÅLEN

AKTIEBOLAGET
YVY-FABRIKEN
YSTAD

LUKOTJS

(T)

DET SJÄLVVERKANDE
TVATTAMNET MED
BENSIN

HÅLLER VAD DET LOVAR